

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrti-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 115

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrti strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—. Mali ogla-
si vsaka beseda Din 120.

Znamenita izjava Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Zakaj je bila izvršena sprememba v državni upravi? Kakšno nalogo ima sedanja vlada?

Kralj je sprejel v avdijenci znanega francoskega novinarja g. Jules Sauerweina, kateremu je dal važne izjave o izpremembi režima ter o ciljih svojih ukrepov. Gospod Sauerwein opisuje svojo avdijenco tako-le

»Ko so se pred menoj odprla težka hrastova vrata, je sedel kralj v ozadju svoje velike delovne sobane za svojo pisalno mizo. Nikoli ne bom pozabil enurnega razgovora, v katerem mi je kralj obrazložil ogromno nalogo, ki si jo je zastavil. Niti za trenutek ni poskušal, da olepša ali da prikrije dogodke v teh velikih časih, v katerih je moral prevzeti glavno vlogo. Z globoko resnostjo me je opozoril s kratkimi potezami na vse ono, kar se je pripetilo; govoril je z glasom voditelja, ki je trdno sklenil, da krene po določeni poti in ki dobro ve, da sedaj ne more več odstopiti od svojih načrtov, predno ne bode dosežen cilj.

Kakšni so vzroki, kakšen je značaj, kakšna je končna svrha onega, kar se imenuje diktatura, ki je bila uvedena v noči od 5. na 6. januarja? O teh dogodkih nisem nameraval vzeti intervjuva (razgovora) od kralja. Toda nekatere njegove izjave so tako pomembne, da ne morem premagati želje, da jih reproduciram.

»To kar se v resnici lahko imenuje diktatura, oziroma še prej tiranija, se je pripetilo pred meseci. Ali ni neustavno v pravem pomenu, če se 85 poslancev brani prihajati v narodno skupščino? Res je, da je treba upoštevati upravičeno razburjenje, ki ga je povzročil strašni atentat. Ako ima poglavar države in vlade dolžnost, ali jih nima tudi zakonodavec? Iz nagibov, ki niso v nobeni zvezi z dobrobitjo države, je neka stranka izstopila iz vlade. Poskušal sem z vsemi sredstvi, da rešim krizo. Hrvati so prišli in me obiskali. Njihove zahteve sem vzel na znanje, tako kakor so mi jih predložili. Nato sem pozval tudi ostale stranke. Vprašal sem jih, ali pristajajo na pogajanja na podlagi hrvatskih predlogov, z drugimi besedami, ali razmišljajo o reviziji ustave, za katero so potrebne tri petine glasov v parlamentu. Odgovorili so mi: Nikoli! Po parlamentarnih pravilih ni več obstajala možnost sestave vlade. Ker strojni več deloval, sem se moral sam odlo-

čiti in prevzeti nase odgovornost, da rešim svojo državo iz nemogočega položaja, ki je mejil že na anarhijo. Nisem dolgo okleval!«

Pri teh besedah se je kralj za hip ustavil, kakor da bi pred njegovimi očmi prošle druga za drugo skrbi prejšnjih let in velike nade v prihodnost.

»Diktatura«, je ponavljal opetovano, »je beseda, ki jo je lahko izgovoriti, toda potrebno je, da se pravično razume. Sodim, da ni diktature, ki bi bila manj opravičena, kakor je bila diktatura nekkih strankarskih poglavarjev, ki so ne da bi se držali določenih strankarskih programov, suvereno odločali o tem, kdo od njihovih prijateljev bo izvoljen v posameznih okrožjih. In ako taisti strankarski poglavar imenuje na tučate svojih strankarjev za uradnike, ki se ne morejo izkazati z nobeno drugo sposobnostjo, kakor z ono, da delujejo za politika, ki jim od svoje strani omogoča življenje na račun države, kaj to ni diktatura?

Kar hočemo izvesti, je docela enostavno. Daleč od mene je misel, da vodim državo z avtoritativnim režimom brez kontrole. Moji načrti gredo za tem, da dam državi kasneje pravi parlamentarizem in resnično demokracijo na podlagi pravičnega volilnega reda. Moja želja je, da postane država svobodnejša nego je bila, in da naš narod izraža svojo voljo z mnogo večjo neodvisnostjo kakor v preteklosti. V to svrhu je potrebno, da preživimo dobo težkega

dela. Pripraviti moramo liberalni in decentralistični sistem, ki pa naj obenem predstavlja duhovno in teritorialno edinstvo Jugoslavije. Naša naloga je, da očistimo in reorganiziramo upravo, ki razpolaga z velikim številom odličnih uradnikov, ki pa so se izbirali, plačevali in postavljali na osnovah, ki zahtevajo nujne reforme.

Ne morem vam odgovoriti, koliko časa bom potreboval, vendar sodim, da to ne bo dolgo. Brezštevilni izrazi lojalnosti (zvestobe, vdanosti), ki jih prejmem od vseh strani, so mi dokaz, da lahko računam na podporo vseh pravih produktivnih sil v naši državi. Ministrstvo, ki sem ga sestavil, obstoja iz uglednih in poštenih oseb. Na čelu mu stoji general, ker sem moral svojo avtoriteto prenesti na osebo, ki se nahaja strogo nad političnimi strankami. V naši državi pa se vojska hvalabogu niti najmanj ne bavi s politiko. Tega ji nisem dovolil, kakor sem tudi prepredil politikom, da se mešajo v vojaške zadeve. Naša vojska je docela zdrava, lojalna in zvesta svojemu vladarju. Razven tega vidite v tem kabinetu odlične predstavnike visoke uprave, bank, vseučilišč, kakor tudi odlične in poštene politike. Hrvati imajo pet ministrov. To vam dokazuje, da ta del naroda ni kakor ni zapostavljen.

Na ta način nameravam s pomočjo vseh onih, ki hočejo v naši državi delati, pripraviti povratek k zdravi politiki in k polnemu napredku. Da lahko izvršim to delo nujne rešitve, sem moral izpostaviti svojo osebo, ne išoč nikogar, ki bi me kril, niti izhoda, ki bi zmanjševal mojo odgovornost. Osebnost nosim odgovornost tako za primer uspeha, kakor za primer neuspeha. Toda o neuspehu ne more biti govora, kadar je za menoj ves narod.«

Slovinci v Italiji brez šol, društev in časnikov.

Usoda Slovencev v Italiji v narodnem oziru je tako žalostna, da se popisati ne da. Teško ji je najti primera v zgodovini. Slovenska in hrvatska narodnost je v javnosti brez prava, v vseh panogah javnega življenja se zatira. Vse obljube, dane našim bratom, ko so Italijani vzeli v oblast jugoslovansko zemljo, in obnovljene ob raznih prilikah, so ostale neizpolnjene. Mesto obljubljenih pravic in svobode je prišlo nad nje nasilje in zatiranje.

Trpljenje naših bratov se je stopnjevalo od leta do leta. Fašizem se je kmalu po svoji ustanovitvi vrgel z vso silo

na zatiranje slovenske in hrvatske narodnosti. Narodni domovi so zgoreli, voditelji ljudstva so bili preganjani in veliko število teh voditeljev, osobito še duhovniki, so morali zapustiti kraje, kjer so delovali za svoje ljudstvo, ter bežati v druge države. Ko je fašizem l. 1922 prišel na vlado, je za svoje zatiralno delo napravil dobro premišljen načrt ter ga postavil na takozvano zakonito podlago.

Najprej se je lotil šol. Bilo je po slovenski in hrvatski zemlji v Italiji lepo število slovanskih šol, ki so fašistom motile mirno spanje. Prosvetni mini-

ster Gentile je vse te šole tako »preuredil«, da so postale popolnoma italijanske. V teh šolah se ne čuje niti ena slovanska besedica. Tudi veronauk se ne sme podučevati slovansko, temveč samo italijansko. Vse javne šole med Slovenci in Hrvati v Italiji so popolnoma italijanske, zasebne slovanske šole pa so strogo zabranjene.

Za šolami so prišla na vrsto izobraževalna društva, ki vzgajajo mladino, ko izstopi iz šole. Slovenci v Italiji, osebno na Goriškem, so imeli veliko število izobraževalnih društev in raznih mladinskih zvez, ki so prav plodonosno delovale. V treh jesenskih mesecih leta 1927 so bila vsa ta društva razpuščena. Za izobraževalnimi organizacijami so prišle na vrsto gospodarske organizacije, zlasti zadruga, kojih so se polotili fašisti. Narodno izobraževanje mladine je onemogočeno. Slovenske učitelje, ki se niso hoteli udati fašizmu, so premestili v stare italijanske pokrajine. Krščanski nauk, edini predmet, ki se je še podučeval v maternem jeziku, se je moral umakniti v cerkve, kjer pa fašizem preganja i duhovnike i mladino.

Največji trn v peti pa je bil fašistom naš tisk. Na Primorskem je bilo l. 1927 še lepo število naših listov: dnevnik »Edinost«, tedniki: »Novice«, »Mali List«, »Istarska Riječ«, »Pučki Prijatelj« v Trstu, »Goriška Straža« (dvakrat

na teden) v Gorici; poleg teh političnih listov pa še nepolitični: »Ženski Svet«, »Naš Glas« in »Vez« v Trstu, »Gospodarski Vestnik«, »Naš čolnič«, »Zbornik svečnikov sv. Pavla«, »Jaselec« in »Staničev Vestnik« v Gorici. Na podlagi tiskovnega zakona, ki daje prefektu oblast, da po dvakratni posvaritvi odštavi odgovornega urednika, so bile že leta 1927 ustavljene »Novice«. Njim je sledil tržaški dnevnik »Edinost«, lantsko leto pa »Goriška Straža«, nakar se je zdelo, da bodo počasi drug za drugim prihajali na vrsto vsi ostali listi.

Toda fašističnim mogotcem je bil ta postopek prepočasen in še tembolj, ker so naši listi pisali tako previdno, da niti navideznega zakonitega vzroka za obustavitev ni bilo mogoče najti. Pa so našli nekaj drugega: odgovorni uredniki morajo biti vpisani v poseben seznam pri fašističnem novinarskem združenju, to združenje pa je njihov vpis namenoma zaylačevalo preko letošnjega novega leta, ko je ta določba stopila v veljavo. In ker odgovorni uredniki naših listov niso vpisani v oni seznam, njihovi listi ne smejo več izhajati.

Tako je fašizem z enim mahom zadušil vse naše liste. Danes ne izhaja več v Italiji niti eden jugoslovanski list, ne političen in ne nepolitičen, danes je uničen zadnji znak narodnega življenja našega naroda pod Italijo.

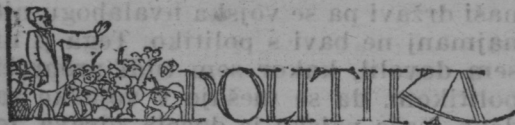
dišče, ki bo sodilo bivše ministre in višje uradnike, ki so krivi težkega gospodarskega stanja v državi. Imenovana bo tudi posebna komisija, ki bo preiskala, na kakšen način so nekateri bivši ministri prišli do svojega ogromnega bogastva.

Na Francoskem bodo zopet pripuščeni verski redovi. Že nekaj časa sem veje po francoskem parlamentu katoliški Cerкви prijaznejši duh. Na pritisk zunanega ministra Brianda bodo na Francoskem zopet pripuščeni verski redovi. Kljub ločitve francoske države od Cerkve si bo vlada skušala ohraniti vpliv na imenovanje škofov.

Upor v Afriki — revolucija v Srednji Ameriki. V francoskem Kongu je izbruhnila velika vstaja. Domačini so se uprli francoskim oblastim, ker so te brezobzirno nabirale vojaštvo iz vrst prebivalstva. Iz Newyorka poročajo, da je izbruhnila v Guatemali revolucija, katero vodi general Ibico.

Razburkane razmere v Afganistanu. O ubežnem kralju Afganistana poročamo obširno na drugem mestu. Kako je pobegnil kralj Amanulah in kake so razmere po njegovem odstopu, nam pove sledeče poročilo: Angleško vojaško letalo je prepeljalo tako hitro odstavljene afganskega kralja Inaja Ulah in njegovo rodbino v Pešavar v severozapadni Indiji. Kralj se hoče odotodati v Kandahar k bratu Aman Ulahu. Letalo je z odstavljenim kraljem odletelo po dogovoru z voditeljem vstavev Bako. Le-ta je nastopil pod imenom: emir Habib Ulah kan. On je sedaj tretji vladar tekom štirih dni in razpolaga za enkrat z vojsko 15.000 dobro oboroženih in opremljenih vojakov. V pokrajini Kabula ga povečini navdušeno pozdravljajo. Tudi iz ozemlja Šivarjev, ki so začeli upor proti Aman Ulahu, in tudi od drugih plemenov na vzhodu države potujejo v Kabul deputacije, da pozdravijo novega kralja. Iz Kandahara se poroča, da je Aman Ulah, ki je dospel tja v torek, zopet dal sneti z grada kraljevske zastavo. Iz dosedanjih poročil je razvidno, da je hotel Aman Ulah zapustiti Kabul najprej v letalu. Vendar pa so takrat vstaši že zasedli letališče, nakar je moral bežati v avtomobilu. To pa je bilo združeno z velikimi nevarnostmi, ker je moral potovati skozi več sovražnih položajev. V Kandaharju je Aman Ulah izjavil, da bo pozneje nadaljeval svojo vojno proti vstašem. V Indiji imajo vtis, da je Afganistan zdaj razcepljen v več taborov in da Aman Ulah obvladuje Kandahar in sosedne obmejne pokrajine, dočim obvladujeta Baka in Saquao pokrajino okoli Kabula. Novi vladar se izdaja v Kabulu za voditelja pravovernih mohamedancev, ki vodi sveto vojno proti zapadni kulturi. Zato se je dal izklicati samo le za emirja, da bi si s tem zagotovil slično stališče, kakor Kemal paša v Turčiji in Riza kan v Perziji.

Pregnani afganistanski kralj Aman Ulah se je izklicil za kralja Kandaharja s pomočjo mogočnega plemena Duranijev. Afganistan je sedaj razdeljen na tri oblasti. Spomladi, ko se bo stajil sneg, se bodo začeli po celem Afganistanu hudi boji.

V NAŠI DRŽAVI.

Razpust hrvaških strank. V nedeljo, dne 20. januarja, je obvestila zagrebška policija zastopnike: hrvaške seljačke stranke, hrvatske federalistične stranke, hrvaške stranke prava in hrvatske pučke stranke, da so te stranke po zakonu o zaščiti države razpuščene in je njihovo delovanje ukinjeno. Policija je tudi zapečatila prostore hrvatske seljačke in hrvatske pučke stranke, medtem ko je pustila lokale ostalih strank pri miru, ker izhajajo v njih časopisi strank in ti še niso prepovedani. V prostorih hrvatske stranke prava je našla policija nekaj denarja, katerega je prevzela in bo spravljen na sodniji. Nepremično premoženje strank bodo opravljali posebni oskrbniki.

Jugoslovanska muslimanska stranka — razpuščena. Bosansko-hercegovska muslimanska stranka je tudi razpuščena. Voditelj te stranke je znani že večkratni minister dr. Mehmed Spaho.

Za podaljšanje prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Italijo. Naš kralj se trudi, da se doseže podaljšanje prijateljske pogodbe z Italijo iz leta 1921. Kralj je odločen storiti vse, da ta pogodba ne ugasne.

Ustanovitev zavoda za pospeševanje naše zunanje trgovine. V trgovinskem ministrstvu se bo pričelo v najkrajšem času s pripravami za ustanovitev zavoda za pospeševanje zunanje trgovine po zgledu zavodov, ki obstojajo v drugih državah. Splošna naloga tega oddelka bi bila, da bi ukrepal vse potrebno za pospeševanje našega izvoza in naše tr-

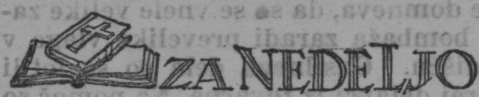
govine. Tozadevni načrt je v glavnem dokončan. Po tem zakonskem načrtu bi imel ta oddelk iskati nova tržišča in zbirati podatke itd. Razen tega bi vršil važne posle v organiziranju najširše poročevalske službe tako za domače kakor za tuje interese. Posebno pozornost bi posvečal temu, da bi bili organi tega oddelka strokovnjaki s prakso. Zavodu bi se pridral še posvetovalni odbor z zastopniki gospodarskih ministrstev in gospodarskih organizacij.

Premestitev sej ministrskega sveta. Predsedništvo vlade se je iz dosedanjih prostorov preselilo v notranje ministrstvo, kamor se je preselilo tudi nekaj uradnikov iz predsedništva. V predsedniških prostorih ostane minister brez portfelja Nikola Uzunovič. Seje ministrskega sveta se bodo vršile na Topčideru v »Domu kraljeve garde«. Od torka dalje bo predsednik vlade delal samo v kabinetu notranjega ministrstva, kjer bo tudi kabinet predsedništva.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Novo albansko vlado je sestavil dosedajni ministrski predsednik Cotti. V vladi so ostali vsi dosedajni ministri, izvzemši zunanega ministra Vrionija. Na njegovo mesto je bil imenovan dosedajni albanski poslanik v Beogradu, Fici, ki je zelo naklonjen naši državi. Novejša poročila pravijo, da je bilo Ficijevo imenovanje preklicano na pritisk velesile (gotovo Italije) in to radi tega, ker je bilo pričakovati, da bi znal biti novi zunanji minister naklonjen naši državi.

Rumunija. Dne 15. januarja je začelo rumunsko zimsko zasedanje parlamenta. Nova vlada je odločena, da bode pozvala na odgovornost posamezne člane bivših vlad. Imenovano bo posebno so-

Henrik Suso.

Spominski dan 25. januar.

Rojen je bil Henrik Suso leta 1295 v bližini mesta Konstancce ali Kostnice. Tam je preživel tudi večino svojega življenja. Starši njegovi so bili plemenitashi, oče cel posvetnjak, mati zelo dobra in pobožna.

Ko je imel 13 let, je vstopil kot novinec v dominikanski samostan v Konstanci. Prvih pet let je preživel v samostanu slično vsem drugim redovnikom, v lepem, urejenem življenju. V svojem 18 letu pa je začutil v sebi hrepenenje po kolikor mogoče popolnem življenju, da bi izpolnil kolikor mogoče natanko zapoved Kristusovo: »Bodite popolni, kakor je popoln vaš Oče nebeski!« In duša cvetočega mladeniča je začela prisluškovati temu vabljenju. A ni slišala samo tega vabljenja, oglašati so se začeli tudi drugi glasovi. Ti so govorili Henriku: »Dobro premisli! Saj je prav, da se poboljšaš, a tako pretirano strog ne smeš biti sam seboj. Začni lepo zmerno, da boš mogel dokončati! Jej, pij, veseli se in varuj se greha! Bodi dober v svoji notranjosti, a ne tako strog, da bi se te ljudje bali. Saj si lahko vesel z drugimi ljudmi, a v srcu dober. Drugi ljudje tudi hočejo priti v nebesa, a vendar ne živijo tako strogo.«

Njegovi tovariši v samostanu tudi niso mogli razumeti resnosti, ki se je pojavila naenkrat na Henriku. Eden mu je govoril: »Kak posebnež si postal!« Drugi mu je pravil: »Tako srednje življenje je najboljšo.« Tretji je govoril: »Pazi! To ne bo imelo dobrega konca!«

A razsvetljen od večne Modrosti je odgovarjal Henrik samemu sebi in svojim tovarišem: »Kdor hoče ujeti gladko jeguljo za rep in kdor hoče začeti sveto življenje z mlačnostjo, je obakrat goljufan; ko misli, da ju ima, sta se mu izmuznila.

In začel se je boriti na vso moč, da bi prispel tja, kamor ga je klicala milost božja. Trudil se je, da bi izpolnjeval in doživljal največjo zapoved Kristusovo: Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vseh svojih moči in iz vse svoje misli! — Človeka mora ganiti, ko čita v Henrikovih spisih, kako je hrepenelo njegovo srce, da bi se smelo približati Bogu, da bi ga smelo ljubiti, da bi smelo se ga oklepati. Ravno tako pa si je prizadeval z vso resnostjo, da bi resnično ljubil tudi svoje soljudi. O njegovem ljubezni polnem občevanju z ljudmi pričajo načela, po katerih se je ravnal, ko so ga poklicali k samostanskim vratom, če je kdo hotel govoriti z njim. Gledal je, da je vsakega prijazno sprejel, da ga je kmaženo odpustil, da ga je odpustil potolaženega in da se pri tem sam ni omadeževal.

Da bi dosegel popolnost, je hodil junaško po poti, ki jo je pokazal Kristus z besedami: »Kdor hoče biti moj učenec, naj zataji samega sebe.« Nekaj časa je najbolj gledal na zunanje zataje-

vanje samega sebe. Živel je silno strogo; postil se je, malo je spal, opravljal je težko delo, nalagal si je še druga pokorila. Med drugim si je odrekel za dalje časa vsako pijačo. Trpel je grozno žejo, kar koprnel je vsaj po kapljici vode, a vendar se je junaško ustavljal, da je ostal zvest svojemu sklepu. Tu pa je slišal v svoji duši glas: »Bodi pogumen, Bog te hoče potolažiti in razveseliti.« Ponoči nato je videl v sanjah preblazeno Devico z božjim Detetom, ki je nosilo v svojih ročicah svetel vrč poln sveže vode. In Mati božja je vzela vrček in ga dala Henriku, da je pil in si ugasil svojo žejo.

A Bogu ni bilo zadosti, da se je vzdajal Henrik sam tako junaško k popolnosti, hotel ga je vzeti še v svojo šolo. Po notranjem navdihu mu je sam naznanil, kako ga hoče vzdajati. Govoril mu je v duši: »Dosedaj si se sam tepel s svojimi rokami, kakor si hotel in si nehal, kadar si hotel in si lahko imel usmiljenje s seboj. Sedaj te pa hočem vzeti v uk sam in te izročiti drugim rokam, ki te bodo neusmiljeno obdelovale. In hujši ti bo, kakor če bi nosil križ na razmesarjenem hrbtu. Henrik se je silno prestrašil. Najprej se je njegova duša uprla. Nato pa se je z razprostrtimi rokami vrgel na zemljo in prosil, naj se ga Bog usmili in mu prizanese s to preizkušnjo. Če pa drugače ni mogoče, naj se zgodi nad njim volja božja.

Kar mu je bilo napovedano, se je začelo izpolnjevati. Moral je prenesti celo morje bridkosti. Začeli so mu nasprotovati njegovi lastni sobratje, ki so ga sumili radi njegovih spisov, ga zaničevali, ga sovražili in tožili pri predstojnikih, tako da je bil odstavljen dvakrat od svoje službe. Zgubil je pred ljudmi svojo čast in dobro ime in sicer na način, ki je moral njegovo nežno srce neizmerno boleti, ko so njega čistega obdolžili najpodlejših pregreh. Ko je divjala kuga, so njegovi nasprotniki raznesli, da zastuplja studence in tako povzroča kugo, velikokrat je bilo sovraštvo ljudi proti njemu tako veliko, da je bilo njegovo življenje v nevarnosti. Poleg tega so ga dolga leta mučile razne hude bolezni. A on se je v tem trpljenju očiščeval kakor zlato v ognju. Vedno mirnejši je postajal, vedno bolj je bil vdan v voljo božjo, vedno bolj se je obračal od stvari k Bogu, neizmerno srečo je čutilo njegovo srce. Izpolnilo se je, kar mu je napovedal Bog ob začetku njegovega križevega pota, ko mu je govoril: »Bodi pogumen! Jaz bom pri tebi in ti bom pomagal.« Umril je 25. januarja leta 1366 v mestu Ulm na Nemškem.

Na dve stvari iz življenja Henrika Suso bi opozoril. Na sanje, v katerih pije Henrik iz svetlega Kristusovega vrčka in si ugasi svojo žejo. Kolikokrat so žejne tudi naše duše. Žejajo po veselju, po sreči. Žalibog, gre človek tolikokrat pa si hoče žejo ugasiti in pije iz umazanih mlakuž, ki zastupijo človeka, gre človek in pije iz čaše, na katere dnu je bridek pelin, ki velikokrat ostane celo življenje. Ne, kadar so žejne naše duše, pojdimo in pijmo iz svetlega vrčka Kristusovega, ki govori v evangeliju: »Ako je kdo žejen, naj pride k meni in pije!«

In kadar se zgrne trpljenje na tebe, se spomni božjega razodetja Henriku: »Dosedaj si se tepel s svojo roko, odsedaj te hočem izročiti drugi.« Najbrž je bila naša roka napram samemu sebi zelo slaba in ni napravila nobene sile, zato je prišla na nas božja roka. Če nas obiskuje, se vprašajmo: »Kaj hoče Bog od mene?« Poslušajmo odgovor, izvršimo ga in naša pot bo šla navzgor, k zveličanju!

*

Značilne besede o vojski in o miru. Na Silvestrov večer je imel v stolnici v Monakovem pridigo kardinal Faulhaber, duhovni vodja nemških katoličanov. Govoril je o vojski in miru in je na podlagi krščanskih načel izrekel te le misli: Vsaka vojska je nesreča, a ni še vsaka vojska krivična. So razlogi, ki morejo vojsko opravičiti. Pred vojsko se morajo uporabiti vsa mogoča sredstva, da se ta zadnji, najhujši korak prepreči. Vojska se mora voditi člo veško. Nikakor ni dovoljeno s strupenimi plini pokončevati žen in otrok. Ni prav, da se v vojski skoro vsi očetje odtrgajo od svojih družin. Brezena vojske se morajo pravično porazdeliti. Ni prav, da eni med vojsko bogatijo, drugi pa gladni umirajo na bojiščih, njihovi otroci doma pa nimajo niti skorjice kruha.

Posebna želja židovskega voditelja. Voditelj židovskega gibanja Kadini Cohn je izrazil željo, da bi papež prišel v Jeruzalem in imel tam svojo neodvisno prestolico.

Kako hoče francoska mladina proslaviti papežev jubilej. Francoska mladinska društva so se sporazumela, kako hočejo po vsej Franciji obhajati zlato mašo papeža Pija XI. Meseca aprila mislijo prirediti veliko romanje v Rim k sv. Očetu. Bilo naj bi to eno največjih francoskih narodnih romanj v Rim. Po vsej Franciji nameravajo prirediti zbirko, da bi bilo tudi siromašnejšim omogočeno potovati v večno mesto. Razen tega pa bodo celo leto po vseh društvi predavanja, ki naj seznanijo mladino z delovanjem Pija XI. in z modernimi nalogami Cerkve. Govoriti hočejo pred vsem o misijonem delu papeževem, o njegovem prizadevanju za zedinjenje vzhodne Cerkve s katoliško in o katoliški akciji.

Katoliška vseučilišča med poganskim svetom. Velikokrat se Cerkvi očita, da je nasprotna znanosti. Pravi znanosti Cerkev nikdar ne nasprotuje, saj sta si znanost in vera sestri. Dokaz zato je skrb katoliške Cerkve za izobrazbo in šolstvo, ki jo vidimo v vseh dobah cerkvene zgodovine. Tudi v naših časih skrbi Cerkev za to. Tako ima prav veliko šol po misijonkih pokrajinah. Med temi je 12 vseučilišč ali univerz, tako na primer v Indiji, na Kitajskem in na Japonskem.

JUŽNOŠTAJERSKA HRANILNICA V CELJU, nasproti pošte, Cankarjeva ulica št. 11, obvešča svoje vlagatelje, da ne odteguje istim rentnine. Obrestovanje vlog najugodnejše. Daje vsakovrstna posojila, zlasti hipoteke na kmečka posestva pod ugodnimi pogoji.

NAŠA DRUŠTVA

Prevalje. Katoliško prosvetno društvo na Prevaljah ni skoraj nič znano, razen po najbližji okolici. Društvo dela na tihem in se ogiblje zunanega sijaja. Vendar pa deluje zelo živahno in bi se po svojih uspehih dalo vzporediti v eno vrsto z marsikaterim drugim društvom. Zlasti se je društvo mogočno dvignilo v dobi zadnjih štirih let pod vodstvom vlč. g. Reharja, sedaj župnika v Guštanju in po njegovem odhodu pod vodstvom č. g. Oset Ivana, kaplana na Prevaljah. Razen mnogih iger, ki jih je društvo v tej dobi priredilo, stoji kot mejniki: »Kristusovo trpljenje«, »Dekle z biseri«, »Quo vadis« in še par drugih. Ravno sedaj nas je presenetilo z ganljivo igro »Dušica v gozdu«. Društvo ima svoj tamburaški zbor, ki je najstarejši v Mežiški dolini in ki zelo dobro uspeva. Igrajo fantje, da jih je kar veselje poslušati. V zadnjem času se je ustanovil tudi še pevski zbor, ki se je že pokazal, dasiravno je še pravzaprav v povojih. Posebno prijetno nas je presenetil dne 18. novembra l. l., ko je pri prvi sv. maši naenkrat zadonelo ubrano petje s kora. Zbor ima dober material in je tisočkrat škoda, da se mu, kakor čujemo, stavljajo razne zapreke na pot. Za gotovo smo mislili, da nas bo tudi za Božič razveselil, a čakali smo zaman. Društvo se je zavzelo tudi za to, da dobijo padli vojaki iz naše fare svoj spomenik. Tozadevna akcija je v polnem teku in bo, kot se čuje iz odbora, spomladi že odkrit. Odbor ima še mnoge velike namene, a za enkrat naj je to dovolj! Društvu, zlasti č. g. Orlu, prisrčna hvala in prosimo: še tako naprej!

Št. Lovrenc na Pohorju. V nedeljo, dne 20. t. m., se je pri nas vršila lepa slovesnost. Otvorili smo gledališko dvorano v novem Društvenem domu. Zjutraj je bilo v cerkvi skupno obhajilo celotne orlovske družine, ki je v kroju pristopila k mizi Gospodovi, po maši pa se je posvetila društvena dvorana ob navzočnosti cele orlovske družine presv. Srcu Jezusovemu. Popoldne se je vršila v društveni dvorani orlovska akademija, ki pomeni gotovo višek vseh prireditvev, ki so se kdaj pri nas vršile. Vsi od najstarejšega člana in članice do najmlajšega naraščajnika in gojenke so se sijajno izkazali. Navdušenost je pri akademiji dosegla vrhunec, ker smo v prvič nastopili v lastni dvorani in se nam je tako uresničila dolgo negovana želja. Zasluga zato gre vrli šentlovrenski orlovski mladini, ki je z žuljavimi rokami ob dolgotrajnem kuluku gradila dom, darežljivim šentlovrenskim možem in ženam, pred vsem pa vrlima domačima duhovnikom, g. župniku Oblaku in neumornemu g. kaplanu Rančigaju. Dom še ni sicer popolnoma dokončan, a glavno jedro je že dovršeno. Zato ni dvoma, da bode letošnje poletje končna slovesna otvoritev našega Društvenega doma. Dopoldne in popoldne nam je na slovesnosti govoril v imenu Prosvetne zveze in Orlovske Podzveze v Mariboru g. dr. Jeraj.

Sv. Rupert v Slov. gor. Orlovski odsek priredi v nedeljo, dne 27. januarja, ob treh popoldne v stari šoli dve igri in sicer: »Sanjek«, zanimiva igra v petih dejanjih, in »Krčmar pri zvitem rogu«, veseloigra v enem dejanju. Prijatelji naše mladine in poštene zabave, domačini in sosedje, pridite polnoštevilno! Bog živi!

Kapela pri Radencih. V nedeljo, dne 27. januarja, popoldne po večernicah, ima naše bralno društvo svoj občni zbor. Govornik pride iz Maribora in bo predaval o zadružništvu. Zato se udeležite vsi člani tega občnega zbora in vsi, ki želite pristopiti k bralnemu društvu.

Ženski prosvetni tečaj na Hajdinu pri Ptujju. Na Hajdini se vrši v dneh 9. in 10. februarja t. l. v Društvenem domu ženski prosvetni tečaj z bogatim in pestrim sporedom, ki je združen s proslavo »Materinskega dneva«. Opozarja-

mo na ta tečaj že danes naše ženstvo iz bližnje in daljne okolice, da se polnoštevilno, zlasti dekleta, udeležijo. Natančni spored bo pravočasno objavljen v našem listu.

Št. Janž pri Velenju. Na Svečnico, dne 2. februarja, ob dveh popoldne se ustanovi dekliška Marijina družba in se vrši prvi slovesni sprejem po preč. gospodu škofijskem voditelju. Vse sosedne Marijine družbe s svojimi voditelji iskreno povabljeni!

Nazarje. Tukajšnje prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 27. t. m., točno ob treh popoldne Franc Medvedovo dramo »Na odru življenja«. Vsi prijatelji prosvete uljudno vabljeni!

Teharje. Pevsko društvo »Slavec« v Teharjih priredi v nedeljo, dne 27. t. m., ob treh popoldne, v veliki posojilniški dvorani v Vojniku pevski koncert z 12 krasnimi narodnimi pesmi, pod vodstvom pevovodje gospoda Franjo Luževiča. Prijatelji lepega petja prav uljudno vabljeni!

Rogaška Slatina. Tukajšnje pevsko in prosvetno društvo »Sloga« vprizori v nedeljo, dne 27. t. m., popoldne v dvorani hotela »Pošta« komedijo v treh dejanjih »Narodni poslanec«, koja igra je vsled izredno šaljivih prizorov kot nalašč primerna za sedanjí predpustni čas.

NOVICE

Podelitev župnij. Obmejno župnijo Marija Snežna je dobil gospod kaplan v Kozjem, Srečko Veršič. — Župnija Sv. Peter pri Mariboru je podeljena gospodu mariborskemu vikarju Antonu Tkavc.

Najstarejša Mariborčanka — umrla. Lepo starost 91 let je dosegla v Mariboru Julijana Ferka, sestra bivšega župnika Ferka od Sv. Marjete ob Pesnici. Doma je bila iz znane Ferka-Ciperjeve hiše v Št. Ilju v Slov. gor.

Smrtna kosa. Dne 19. januarja je umrla v Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici posestnica Marija Jerovšek iz daleč znane in obče priljubljene Grilove hiše. Rajna je bila sestra ravnatelja Cirilove tiskarne v Mariboru gospoda monsig. dr. Antona Jerovšek. Blagi pokojni bodi ohranjen časten in hvaležen spomin, preostalim naše sožalje! — Pogreb blagopokojne se je vršil v ponedeljek predpoldne ob ogromni udeležbi ljudstva. Na zadnji poti jo je spremljalo 15 duhovnikov, predsednik oblastnega odbora g. dr. Josip Leskovar, mariborski župan dr. Juvan in narodni poslanec dr. Josip Hohnjec. Pogreb je vodil gospod monsignor Ivan Vreže, ki je imel ob odprtem grobu v srce segajoč po slovilni nagovor. Izredno mnogobrojna udeležba pri pogrebu je dokazala občo priljubljenost blagopokojne pri izobraženstvu ter pri narodu.

Umrl je v Lobnici pri Rušah naš dolgoletni naročnik in posestnik Mihael Seifrid. Rajni je bil dober in skrben oče in sploh vzgleden v vsakem oziru. Umrl je v starosti 58 let in zapuščal ženo ter pet otrok. Svetila mu večna luč; žalujoči rodbini naše sožalje!

Požar v Mariboru. V Maribru je nasproti koroškemu kolodvoru velika tkalnica Doctor in drug. Ogenj je izbruhnil v sredo zjutraj dne 16. januarja v novem delu tovarne, ki je bil zgrajen lanske poletje. Dim je hušil iz bombaževega skladišča v pritličju. Upraviče-

na je domneva, da se se vnele velike zaloge bombaža zaradi prevelike vlage v skladišču. Gasilnega dela so se lotili najprej delavci iz tovarne. Na pomoč so prihitela gasilna društva Maribor, Pobrežje in Studenci. Gašenje je bilo prav posebno mučno in za gasilce nevarno radi gostega dima, ki se je valil iz skladišča. Gorelo je več ur in cenijo škodo na 130 tisoč Din.

Ogenj je izbruhnil v oljarni Pavla Pivca v Selu pri Spodnji Polskavi. Uničenih je več strojev in je škoda precej velika.

Saje užgale hišo. V dimniku trgovca in peka Antona Grošlja v Lešah pri Prevaljah so tlele celo noč saje. Iz tlenja nastali ogenj je upepelil hišo. Grošelj je hudo prizadet, ker je zavarovalnina zelo nizka.

Smrtna nesreča. Iz Dravograda smo prejeli to-le žalostno poročilo: Pri spravljanju lesa po zasneženem gozdu se je smrtno ponesrečil kmetski sin Mihael Plimen. Ponesrečeni se je podal v gozd v spremstvu dveh tovarišev, ki sta mu pomagala pri težkem delu. Enemu se je slučajno izmaknil iz rok cepin ter zadel na glavo Plimena s tako silo, da je revež tri ure po nesreči izdihnil.

Cela vas v neprestanem strahu ter trepetu. Iz Arclina pri Vojniku (precej blizu Celja) smo prejeli to-le žalostno poročilo: Pred več nego enim mesecem je začela v naši prijazni vasi zločinska roka s požigi. Najprej je postal žrtev peklenško hudobnega požiga Žumrov kozolec, kojega ostanki še pričajo o zločinu. Čez teden dni nato je gorelo v kozolcu gostilničarja Franca Ločnikarja, a k sreči so požar še pravočasno opazili in ga pogasili, tako da ni nastala večja škoda. Ni še do dobra preteklo teden, že so opazili ogenj na podu gospodarskega poslopja posestnika Martina Vrečka. Tudi to pot se je posrečilo ogenj še pravočasno pogasiti. Na Silvestrovo se je zločinec oglasil pri stricu prej omenjenega Vrečka, posestniku Jož. Vrečku. Zapalil je v gospodarskem posloplju ter je zgorelo vse, kar je lesenega. V ponedeljek, dne 14. januarja, pa se je neznanec zopet oglasil pri Mart. Vrečku in mu zažgal gospodarsko posloplje, ki je v svojih lesenih delih popolnoma uničeno, kljub temu, da je na mesto požara prihitelo kar pet požarnih bramb, namreč iz Celja, Gaberja, Škofje vasi, Vojnika in iz Ljubečne. Ubogi vaščani so po cele noči neprestano na straži, da bi si očuvali imetje ter golo življenje pred zločinsko roko. Mnogoštevilni požigi, ki se množijo po celi Sloveniji, so prežalostna posledica povojne podivjanosti.

Naš letalec smrtno ponesrečil. V Zemunu se je pripetila dne 16. januarja težka letalska nesreča. Poročnik Miloš Jovanovič je letal ob desetih predpoldne nad Beogradom, Pančevom in Zemunom. Na povratku proti Beogradu se mu je nepričakovano pokvaril motor, vsled česar se je moral naglo spustiti na tla. Ozemlje, nad katerim je plul, pa ni bilo primerno za spuščanje. Ko je Jovanovič končno pristal, se je letalo z veliko brzino zarilo v zemljo, se potem prevrnilo in pokopa-

lo pilota pod seboj. Jovanovič je bil takoj mrtev.

Rešitev iz velike nesreče. Iz Udmata pri Laškem poročajo: Kdor pozna ta kraj, ve, da je Udmat med polovico poti Rimske Toplice—Laško. Zato je že na Udmatu od nekdanj nekako zasilno prevozno sredstvo čoln, ki ga navadno ima ena izmed tam se nahajajočih hiš ob desnem bregu reke Savinje. Na dan 9. januarja t. l. je naprosil gospod Mihael Hrastnik, da se ga na tem kraju prepelje s čolnom preko Savinje, ker je imel tam posla kot lesni trgovec. Dve ženski sedeta v čoln, vozita in čolnu se bliža ogromna množina po Savinji plavajočega ledu, ki je takoj čoln spravil iz ravnotežja. Bila je takoj velika nevarnost za življenje Hrastnika in čoln vodeče ženske, ker se je čoln bližal globini in tam se nahajajočim večjim skalam. Gospod Hrastnik vidi nevarnost za vse, stopi iz čolna v vodo, prime za vesla in čoln, obrne istega v pravo smer ter tako reši omenjeni spremljevalki in sebe gotove nesreče. Gospodu Hrastniku kot načelniku Kmetijske podružnice v Laškem, katerega je Njegovo Veličanstvo naš kralj Aleksander I. na dan 1. decembra 1928 za civilne zasluge odlikoval z zlato medaljo, se ob ponovni požrtvovalnosti k čestitanju pridružimo tudi vsi, ki ga poznamo!

Dva sta si zlomila nogo. Posestnik Jernej Jesenik iz Brezna je vlačil hlode iz gozda k cesti. Pri tem je po nesreči prišel pod hlod, ki mu je zlomil levo nogo. — Desetletni Alojzij Stopar, sin gostilničarja in lesnega trgovca iz Oplotnice, pa si je pri sankanju zlomil desno nogo.

Kako bo z nagrado? V zadnji številki našega lista smo poročali, da je pobegnilo iz znane kaznilnice v Lepoglavi 14 kaznjencev. Oblasti so razpisale nagrado 100.000 dinarjev onemu, ki bi prejel ali izsledil te nevarne begunce. Orožništvo v Gornjih Petrovcih je dne 12. t. m. v vasi Ženavlja zasledilo dva sumljiva človeka in ju aretiralo. Na podlagi izpraševanja se je ugotovilo, da sta pobegla kaznjence iz Lepoglave in sicer: Horvat Janez iz Kroga, obsojen na štiri leta, in Juhač Števan iz Sente, ki je baš imel sedeti le še nekaj mesecev, pa je bil prvotno obsojen na 15 let ječe. Pripeljali so ju v zapore okrajnega sodišča v Murski Soboti. Kako bo z obljubljenjo nagrado, nam še ni znano.

Volkovi po južni Srbiji. Radi velikega mraza, ki je pritiskal v zadnjem času, se zbirajo v okolici Skoplja cele črede volkov, ki ogrožajo živino. Kmetom so napravili volkovi že veliko škodo.

Bivši nemški cesar Viljem 70letnik. Dne 20. januarja so se začela v Doornu, kjer prebiva bivši nemški cesar Viljem, slavljiva v proslavo njegove 70-letnice. Cesar je sprejel pred vsem čestitke generalov stare nemške vojske.

Kar dve železniški nesreči na istem mestu. Zvečer dne 15. januarja sta se zgodili na istem mestu med postajama Temešvar in Bukarešta dve težki železniški nesreči. Brzovlak, ki je popoldne odšel iz Temešvara proti Bukarešti, je v bližini Turn-Severina skočil s tira. Nesreča se je pripetila na ta način, da je počila os poštnega voza, vsled česar

je isti iztiril. Nesreča je zahtevala dve človeški žrtvi, dočim je bilo 20 potnikov lažje ranjenih. O nesreči je bilo obveščeno železniško ravnateljstvo, ki je takoj odpremilo pomožni vlak z vsem potrebnim orodjem, zdravniškim materialom in odposlala uradno komisijo. Vsled temne noči strojevodja pomožnega vlaka ni opazil iztirjenega vlaka. Pomožni vlak se je zaletel z vso silo v iztirjeni vlak. Pri drugi železniški nesreči je zašla vsa komisija pod vlak. Doslej so potegnili iz ruševin 14 mrtvih, dočim je bilo pri nesreči nad 40 oseb težko ranjenih.

Dojenčka vrgla v razbeljeno peč. V Radimnu se je neka 16letna služkinja grozovito maščevala nad gospodarji, ki so ji storili malenkostno krivico. Imela je skrbeti za pet mesecev starega dojenčka in ker se ni mogla osvetiti gospodinji, se je maščevala nad njim. Vrgla je dete, ko so jo pustili z otrokom samo doma, v gorečo peč in pobegnila iz hiše. Ko sta se roditelja vrnila domov, sta začutila silen smrad, odprla vrata peči in našla zadnje kosti, ki so dogorevale. Trupelce so bili plameni že izlizali. Živinsko služkinjo so prijeli orožniki in jo prepeljali v ječo ter so jo jedva ubranili pred ljudsko sodbo, ki si je hotela dati nad zločinom duška z linčanjem.

Nesreča na morju. Dne 16. januarja je ponesrečil v bližini kitajske luke Hongkong parnik »Hsiwah«. Utonilo je 350 oseb, med temi 30 žensk ter mnogo otrok. Rešili so le 26 oseb.

Neznosen mraz v zadnjih dneh po celi Evropi. Kako je bilo s pasjim mrazom zadnje dni v naših krajih, nam ni treba še posebej popisovati. Barometer je kazal do 20 stopinj C pod ničlo in to ne samo pri nas, ampak po celi naši državi. Po Liki in Vojvodini so še bili veliki sneženi viharji, ki so onemogočali promet radi zametov. Hujše nego pri nas je bilo glede neznosnega mraza zadnje dni po drugih evropskih državah in po Rusiji. Navajamo le nekaj vzgledov: Snežni zameti so popolnoma onemogočili železniški promet v Danski. Tam se boje, da bodo mesta odrezana od vasi in da bodo ostala brez mleka. Iz Pariza poročajo, da je v Rokavskem prelivu divjala huda burja, ki je ugonobila več parnikov. Parniški promet v Rokavskem prelivu je prekinjen. V severni Italiji vlada hud mraz. V Firenci in v Pistoji je zapadel sneg. Na Južnem Tirolskem je sneg skoro 1 meter visok. Na Črnem morju divja silna burja. Parniki so morali ostati v pristaniščih. Po vesteh iz Odese se je v bližini pristanišča potopil neki ruski parnik, ki ga je vihar zalotil na odprtem morju. Vse moštvo parnika je utonilo. Po vsej Rumuniji vlada silen mraz. V Besarabiji je mnogo ljudi zmrznilo. V Besarabske vasi vdirajo krdela volkov in povzročajo veliko škodo. Na Madžarskem je temperatura zelo padla. Ponekod kaže termometer celo — 25° C. Enake vesti prihajajo tudi iz vzhodne Čehoslovaške, Poljske in Rusije.

Amerikanska avtomobilska industrija v Rusiji. Ameriški avtomobilski veleindustrijalec Ford je sklenil s Sovjetsko Unijo pogodbo, da ustanovi v

Moskvi veliko tovarno avtomobilov z letno produkcijo 100.000 avtomobilov. Izdelki se imajo dobavljati iz Moskve tudi na daljni vzhod. Potrebni material bo dajala Amerika, Sovjetska Unija pa dobi 50 odstotkov vseh delnic v svoje roke.

Strašen potres na Kitajskem. V kitajski pokrajini Šanci je divjal dne 17. januarja grozen potres, ki je zahteval na tisoče človeških žrtev. Nesreča je za uboge prebivalce tem bolj občutna, ker je bila ravno v teh krajih pred meseci lakota. Po pokrajini Tsumauah je razsajal v noči tako silovit potres, da ni pustil kamna na kamenu. Koliko ljudi je tukaj smrtno ponesrečilo, še ni ugotovljeno.

Potres v Ameriki — na stotine mrličev. Južnoameriško državo Venezuela je obiskal strahoten potres. Samo v mestu Cumani je 200 mrtvih in več tisoč ranjenih. Po drugih mestih je več nego 300 mrličev. Potres, ki je trajal 10 minut, je povzročil 12 milijonov dolarjev škode. Potresni sunki so bili tako siloviti, da so se zrušile po nekaterih krajih celo vse pritlične zgradbe. Pod razvalinami leži še bogzna koliko mrtvih. Vse telefonske zveze so pretrgane in ubogo prebivalstvo je brez prehrane.

ZLOČIN MLADOSTNIH DEKLIC.

Te dni so našli z odsekano glavo v stanovanju 45letno učiteljico Ano Prehorst v Stoutham-u v ameriški državi Virginia. Učiteljičino stanovanje je bilo premetano, vendar so ostale vse dragocenosti nedotaknjene. Umora je bila skraja osumljena sestra učiteljice, s katero se je rajna prepirala radi neke dedščine. Obdolžena je dokazala svojo odsotnost v času umora. Policija je raziskovala krvavo zadevo dalje. Našli so krvave odtise na učiteljičinem razmetanem perilu in ti odtisi so bili od izredno malih rok in sicer ne samo od ene roke, ampak od več.

Dognali so, da ni bila umorjena pri 12—14letnih učenkah priljubljena. Vse se je je bala radi strogosti.

Zadevo so začeli preiskavati v razredu, katerega je vodila žrtev mladinske izprijenosti. Dan pred zločinom je dala učiteljica trem deklicam in sicer: 13letni Betki Niholson, ravnateljico stari Allini Rocheboroug in 14letni Evelini Jellings dolgo kazensko nalogo. Učiteljica je še morala voditeljici šole utemeljiti s posebnim pismenim poročilom, zakaj je kaznovala učenke. Ta pojasnila je pisala umorjena doma in jih oddala drugi dan ravnateljici. Na večer zločina ob 6. uri so učiteljico še videli, torej ob času, ko je imela že spisana zgoraj omenjena pojasnila. Policija pojasnila o kazenski nalogi pri preiskavi ni našla in tudi pri ravnateljici ga ni bilo.

Tri kaznovane deklice so ostro prijeli in so priznale po daljšem oklevanju, da so umorile učiteljico. Učenke so se bale, da jih bo voditeljica zatožila še staršem, kateri bi jih gotovo tudi kaznovali.

Vse tri so se podale ob 7. uri zvečer k učiteljici na stanovanje in so jo prosile, naj jih ne naznani predstojnici. Učiteljica je odklonila prošnjo in je u-

čenke še napodila. 13letna Niholson je pograbila na mizi ležeči dolgi nož in ga zasadila učiteljici v vrat. Ker je bila zadeta glavna žila, se je napadena zgrudila na tla. V krvi na tleh ležeči je še nečloveška deca s sekuro odsekala glavo proč in proč. Še le nato so zločinke brskale tako dolgo po predalih, dokler niso iztaknile onega pojasnila o kazni na voditeljico šole. Ko so opravile še ta posel, so si umile kri in posrečilo se jim je, da so zapustile kraj nezaslišanega zločina popolnoma neopaženo.

Po priznanju so te tri mladostne nepridiprave zaprli.

Jakob Oset v Vojniku je nabral na sedmini po umrlem Alojziju Flis 103 D za afrikanke misijone.

Za kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru so darovali: P. Vesenjak, nabral na zlati poroki J. in M. Žoher, Teharje, 115 D; župnijski urad Sv. Marjeta na Pesnici, nabrano na gostiji Vogrinec-Klemenčič, Cunkovci, 150 Din; J. Mlakar, nabral na gostiji Kureš, Podlehnik, 30 D; I. Dvornik, nabral na gostiji Glojek-Kolenc, Paška vas, 73 Din; F. Četina, Sv. Peter v Sav. dolini, 140 Din; L. Mihelič, nabral na gostiji Ferline, Sv. Jurij v Slov. gor., 120 Din; vlč. g. kanonik J. Lenart, Šmartno pri Slovenjgradcu, 300 Din; A. Sunčič, nabral na gostiji M. Kodrna, Sv. Križ na Slatini, 160 Din; Pohrašky, nabral na sedmini Fr. Čas, Trbonje, 51 Din; iz zapuščine Terezije Črnčič, Polički vrh, 500 D; Ljudska posojilnica Celje, 2000 Din; Pintarič, nabral pri blagoslovitvi križa Kropf, Hajdina, 233 Din; iz zapuščine Jurija Čas, Sv. Miklavž pri Slovenjgradcu, 250 Din; Kodrič, nabral na gostiji Dobnik, Muta, 170 Din; župnijski urad Sv. Jurij v Slov. gor., nabral na sedmini Fr. Brlič, 80 Din; Fr. Rogoznik, Velenje, 15 Din; gdč. Marija Müller, Počehova, 250 Din; J. Šerbinek, Svečina, 100 Din; F. Hauptman, nabral na sedmini Ermut, Sv. Križ nad Mariborom, 150 Din; nabrano na pogrebu J. Majcen, Pacinje, 100 Din; župnijski urad Kotlje, nabrano na pogrebu M. Gorinšek, 90 Din; nadžupnik F. Korošec, Sv. Križ na Slatini, 100 Din. Vsem darovalcem iskrena zahvala! Bog povrni! Darujte za dijaško semenišče!

Ubczni kralj.

Že parkrat smo poročali o težkočah, na katere je zadel za naprednost vneti kralj Afganistana Amanulah. Radi upeljave novotarj so se mu uprla gorska plemena in začela napram kralju z oboroženo silo. Upornike so podpirali Angleži, ker je bil Amanulah izrazit nasprotnik angleške politike. Kralj je sicer premagal v začetku upora parkrat sovražnike, a te dni je podlegel premoči. Od Angležev organizirani Afganistanci so oblegali Amanulaha v trdnjavi, iz katere je pobegnil v letalu in pribežal v Kandahar, kjer ga je pričakovala kraljica. Od tukaj bo skušal pobegniti preko meje, ker je v življenjski nevarnosti.

Kralj je bil prisiljen, da se je moral odpovedati prestolu na korist svojega starejšega brata, ki je bil kronan za kralja v Kabulu dne 14. januarja. Novi kralj je takoj ob nastopu razveljavil vse koristne novotarje, katere je upeljal z velikim trudom in požrtvovalnostjo Amanulah. Odpravljena sta predvsem parlament in ženska svoboda. Ženske bodo morale zopet nositi javno zakrite obraze. Vsi dijaki in dijakinje,

ki so bili v svrhu boljše izobrazbe poslani v šole, so odpoklicani.

Kralj Amanulah je zasedel prestol leta 1919, ko je bil umorjen njegov oče emir Habibulah-kan. Za kralja se je takoj po umoru oklical Nasrulah-kan, brat Habibulahov, toda že po šestih dneh vih je Amanulah prisilil svojega strica k odstopu. Prvi dve leti svojega kraljevanja je Amanulah prebil v vednih bojih z Angleži. Dasi se ni mogel meriti z njihovo vojaško silo, jim je bil vendar tako opasen nasprotnik, da so sklenili z njim mir v Kabulu leta 1921 in so priznali popolno neodvisnost Afganistana. Da bi oslabil politični vpliv Anglije, je istega leta sklenil podobno zvezo z Rusijo. Bil je politično zelo delaven in je dosegel, da so vse države vzele na znanje neodvisnost njegove države. S pogodbami je utrdil svoje odnose s Turčijo in Perzijo, nakar se je leta 1925 oklical za kralja. Odslej se je imenoval: padišah. Kot moder vladar je skušal svojo državo utrditi tudi v notranjosti in je v tem zaostalem delu Azije pridno uvajal javnosti koristne novotarje. Po potovanju kraljevske dvojice po Evropi od decembra 1927 do avgusta 1928 se je kralju vzbudila želja, da po vzgledu Perzije in zlasti Turčije preuredi Afganistan v moderno državo. Začel je z napredkom na vso moč in njegovi ukrepi so pognali gorska plemena v upor. Po kratkih bojih so uporniki napravili konec modernizaciji, za katero še narod ni zrel in z odpovedjo Amanulaha uvedli staro stanje.

Zanimivosti.

NEKAJ IZ ZGODOVINE MARIJINEGA KIPA V FRANČIŠKANSKI BAZILIKI V MARIBORU.

V baziliki mariborskih frančiškanov je na glavnem oltarju Marijin kip, ki se časti od vernega slovenskega ljudstva pod imenom »Mati milosti«.

Ta starodavna podoba, ljubko izrezljana iz lesa, je najbrž delo kakega meniha v nekdanjem Zajčkem samostanu. Vendar to ni popolnoma gotovo. Znano je le, da se je nahajala leta 1746 v zakristiji konjiške nadžupnijske cerkve. Tam jo je našla mimo potujoča grofica Ivana Felicita Khünburška, jo vzljubila in kupila. Vzela jo je s seboj v Gradec, kjer jo je dala popraviti, potem pa na svoj grad Freibichl pri Lipnici. Dne 24. januarja 1747 pa jo je podarila č. oo. minoritom v Mariboru, ki so jo naslednji dan postavili na oltar svoje nekdanje cerkve ob sedaj zapuščenih dravski vojašnici, ki je bila njihov samostan.

Tam se je začelo javno češčenje milostne podobe Matere milosti ali boljše Matere usmiljenja in tam je dobila tudi to svoje ime.

Očetje minoriti pa so bili leta 1784 premeščeni v prejšnji kapucinski samostan, ki je stal tam, kjer stoji zdaj frančiškanski. Tako je Mati milosti prišla na sedanje mesto, kjer so ji oo. frančiškani v letih 1893 do 1900 postavili njej posvečeno krasno cerkev, ki je leta 1906 dobila častni naslov bazilike.

Tukaj je zopet oživelo češčenje te milostne podobe Marijine, ki so jo nekdanj v minoritski cerkvi obiskovali številni romarji od blizu in daleč, posebno dne 25. januarja, ko se obhaja slovesni spomin, da so jo leta 1747 Mariborčani začeli javno častiti. Od leta 1911 se pa ta dan obhaja pravi praznik Matere milosti, ker je bil ta dan določen za patrocinij bazilike.

★

IZUMIRAJO VODITELJI VOJNIH TRUM V SVETOVNI VOJNI.

Eden za drugim kapljejo v naročje majki zemlji voditelji vojnih trum v svetovni vojni. So to imena, ki so bila tiskana v dneh grozote svetovne morije dnevno z debelimi črkami po vseh listih od leta 1914 naprej.

Že med vojno je umrl šef nemškega generalnega štaba von Moltke. Hotel je streti Francijo v treh tednih, a mu je izpodletelo, odstranili sa ga z najvišjega poveljniškega mesta in to je bila njegova smrt.

Moltkeju je sledil že med vojno na drugi svet angleški vrhovni komandant Kitchener. Odlikoval se je svojčas kot angleški general, ko so se uprli Angležem v južni Afriki junaški Buri. Kitchener se je hotel peljati na angleški bojni ladji med vojno v Rusijo in organizirati tamkaj ostrejši nastop ruske vojske proti Nemčiji in Avstriji. Na potu je zalotil angleško bojno ladjo nemški podmornik, ki je pokopal posadko ladje s Kitchenerjem vred v Severnem morju.

Po sklepu vojne je umrl bivši avstroogrski cesar Karol. Temu je sledil znani šef avstrijskega generalnega štaba Konrad von Hötzendorf.

Za Kitchenerjem sta umrla na Angleškem dva znamenita maršala angleške vojske: French in Douglas Haig.

V Italiji je umrl najprej maršal Diaz in temu je sledil lansko leto znani Cadorna, kojega ime bode stalo v živem spominu vsem onim, ki so se udeležili grozot soške fronte.

Naš kralj Peter, medvojni šef srbskega generalnega štaba vojvoda Putnik in Mišič so tudi že med preminulimi.

Pred kratkem je zatisnil oči ruski veliki knez Nikolaj Nikolajevič, o kojega smrti smo že obširneje poročali.

Casopisje poroča, da je na smrtni postelji in se bori s smrtjo znameniti francoski maršal Foch.

★

ZRAKOPLOV, KI BO NAJVEČJI NA SVETU.

Največji zrakoplov na celem svetu se bo imenoval »R 101« in bo dovršen že v najkrajšem času. Ta največja zračna ladija bo dolga 724 angleških čevljev (1 čevlj je 0.305 m), 140 bo visoka in njen največji premer bo znašal 142 čevljev. Obsegala bo 5 milijonov kubičnih čevljev in bo tehtala 150.000 ton. Zrakoplov bo imel 50 ljudi posadke, bo lahko sprejel 100 potnikov z vso prtljago in prehrano. Ladijo bo gonilo 5 motorjev po 650 konjskih sil. Motorje bodo kurili s petrolejem. Zrakoplov bo letel v povprečni višini 500 čevljev. Iz Londo-

na v Newyork bo rabil ta velikan samo 60 ur, iz Londona v Indijo 5 dni.

Ženska sama preletela Afriko. Dne 16. januarja t. l. je pristala na letališču pri Londonu pogumna angleška letalka Bailey. Sama se je napotila v lahkem letalu iz Londona preko ogromne afrikanske puščave Sahare in pokrajine Kongo ter se ustavila v najbolj južnem mestu Afrike, ki se imenuje Kapstadt, ali po angleško Capetown. To je dosedaj najdaljši polet, katerega se je lotila in dovršila eno čisto sama oseba in povrh še ženska.

Dva predora. Anglija in Francija bi naj dobili podmorsko železnico pod Rokavskim zalivom. Predor bodo gradili tri leta. Stroški so preračunani na 60 milijard dinarjev. Ako bo ta podmorska železnica dograjena, bo trajalo potovanje iz Pariza v London tri ure. Železnico pod morjem bo gonila elektrika. — Drugi podmorski predor bi naj vezal Španijo in Afriko pod znano morsko ožino Gibraltar. Načrt o podmorski zvezi med Evropo in Afriko je svoji vladi predložil španski topničarski inženir Pedro Jevenois. Španska vlada je že imenovala študijsko komisijo. Stroški bi znašali 300 milijonov španskih pezeta, predor pa bi gradili od leta 1929 do leta 1934. Dolžina predora bi znašala 30 km. Predor bi se na španski strani pričel v bližini Torre della Pena, na marokanski obali pa izhodišče še ni končno določeno.

Bruhanje ognjenika. O strašnem delevanju ognjenika Krakatau smo že večkrat poročali. Ta ognjenik je na malem otoku v bližini znanega velikega otoka Java. Te dni so opazovali, da je ta grozni vulkan bruhal v teku 24 ur 4000-krat. Eden od teh izbruhov je dosegel celo višino 1000 m.

Januš Golec:

Mreža - plahča - sova.

Slovenija nimo veliko divjačine in to radi tega ne, ker ni tolikanj grofovskih veleposestev v ravnini, kakor n. pr. po Hrvaškem, Slavoniji, Banatu itd. Po naših loviščih divjačino streljajo in jo razpošiljajo prekupci mrtvo v razne kraje.

Nekatera hrvaška veleposestva imajo v svojih loviščih toliko divjačine, da jo lovijo živo in tako tudi prodajajo po parih na Angleško, v Francijo in še celo v Ameriko. Žive zajce in fazane grofa Bombellesa (v bližini Varaždina) cenijo zelo v inozemstvu radi lepe rasti in življenske odpornosti.

Onemu, ki je vaju lova s puško, krivo in smrtjo, je tekanje za živimi zajci ter fazani brez morilnega orožja nekaj povsem novega in zanimivega.

Nad zajce z mrežo.

Žive zajce lovijo pred vsem na poljih, kjer jih je, kakor n. pr. pri grofu Bombellesu, ravno po skrbno obdelani ravni največ.

En del lovišča zastavijo na kilometre v obsegu in v trikotu s precej visokimi in močnimi mrežami. Ko so pri-

pravljene mreže, zbjajka zajce na noge s kričem, tuljenjem ter raznim ropotom do 100 gonjačev. Gonjači gredo v mogočnem polukrogu proti nastavljenim mrežam. Ubogi zajci po koncu in v diru pred človeško druhaljo, ki jih tira v past. Divjačina buši z vso silo ob trdo s kolci pritrjene mreže, ki se le stresejo, a ne odnehajo. To butanje ob motvozasto past ponove dolgouhci večkrat z vsemi silami. Zajca, ki se je zaletel v mrežo, kar meni in tebi nič zgrabiti, bi ne bilo svetovati nikomur. Preplašena žival brca, grize ter praska in je izredno močna. Ujeto divjačino pustijo capljati in butati po mreži tako dolgo, dokler se ne upeha in utrujeno stegnjena čaka nadaljne usode. Na ta način zajmejo naenkrat po več sto zajcev. Od naporov pomirjene polovijo in jih odnesejo v nalašč za to ograjene prostore, odkoder romajo potem za drag denar po celem svetu.

Si lahko predstavljate, kako hrvaški seljaki kričijo pri gonji nad zajci. Količko krohota in smeja je, ko se zažene cela fronta preplašenih živali ob mreže in skuša za vsako ceno naprej, a je ves trud zaman.

Nad fazane s plahčami.

Fazanov je po Bombellesovih poljih toliko, da morajo avtomobili previdno voziti, da jih ne pomandrajajo, ko vedno švigajo preko potov, stez ter cest.

Fazanom nastavljajo ob robih gostih gozdičev, kamor se skrivajo, plahče. Močno plahčo podprejo s kolcem, za katerega je navezan motvoz (špaga) in pod njo natresejo koruze. Lovec izgine z motvozom v skrivališče ter čaka. Fazani kmalu izsledijo koruzo in se jih spravi po 10 do 15 na pašo pod eno tako plahčo. Ko je zbrana precejšnja družina v pasti, potegne lovec za motvoz, ga izpodnese in nič zavratnega sluteče živali romajo izpod plahče v lovčeve prte košare.

Ujete fazane spravijo v dolge in prostorne kletke iz močne žice. Kletka je seve skrbno zaprta tudi na vrhu. V notranjosti so za plaho perjad skrivališča iz smrek. Ujetniki lahko tekajo po tleh in tudi frfotajo nekaj metrov v višino. Ako se približa človek kletki, je plašljiva fazanja družina vsa na nogah. Začne se tek in frfotanje, dokler se živali ne poskrijejo med smrekami. Je treba presnete opreznosti, ako hočeš ujete fazane opazovati, kako šetajo, zobljejo, si snažijo perje in nagajajo eden drugemu.

Iz kletk razpošiljajo divjačino paroma in po naročilu v tujino.

Sova uharica — vaba za ptice roparice.

Še en poseben lovski šport gojijo logarji grofa Bombellesa in to so izredno velike sove uharice.

Kjer je mnogo divjačine, tamkaj je tudi veliko dnevnih in nočnih smrtnih sovražnikov zajcev ter fazanov. To so predvsem: jastrebi, sokoli, kragulji in druge roparske ptice. Tem previdnim krvolokom je težko priti do živega s puško, ker so izredno previdni in zagledajo iz zračne višine na polju vsako nevarnost. Najuspešnejši pripomoček

za uspešno pokončavanje teh škodljivcev je sova uharica.

Te vrste sove naročajo iz Rusije in so višje ter bolj košate kakor pri nas največji jastreb. Njeni očesi se bliščita celo pri belem dnevu kakor dve žareči baklji.

Žival je priklenjena z eno nogo za verižico in lovec jo nese na kraj lova v košari, ker s tako mogočno sovo bi sicer ne bilo varno radi krempljev ter kljuna.

Logar postavi uhljačo na podstavek, jo seve priveže in se skrrije kam v bližino s puško. Uharica opazi že v izredno daljino n. pr. jastreba in začne pihati ter puhati in dajati znamenja, da se bliža njen sovražnik.

Kakor znano, sovražijo ptiči že nedolžnega čuka, kaj še le sovo kakor je uharica! Jastrebi, sokoli, kragulji, vrane in vse se brž zbere krog sove, ki samo piha in škodoželjno čaka, kedaj bo počil po drznežih strel njenega pokrovitelja — lovca.

Strel in na smrt zadeta žrtev prepodita sovino sovrago, a se zopet zberejo in skušajo z napadi, katere poplačajo z lastnim življenjem.

Ravnokar opisani lov na roparske ptice je zanimiv ne samo za loveca, ampak tudi za nepristranskega gledalca. Hudo sovrašтво je povsod slepo in celo tudi pri tako opreznih roparicah kakor so: jastrebi, sokoli in kragulji.

Ustreljene roparje si privoščijo sova in raditega pokorno sedi kot vaba na podstavku.

Listnica uredništva.

Ljuto mer: Naznanilo o prireditvi došlo prepozno. — **Sodinci:** Celega dopisa nismo mogli objaviti, ker ne poznamo tamošnjih razmer in bi lahko razburkali z obelodanjenjem celo vas. — **Jamnica pri Sv. Danijelu:** Poročila o navadni razigrani lovski veselici ne moremo objaviti. — **Pameče:** Dopisi so brezplačni. — **Šalovci pri Središču:** Dopisa o nesrečni smrti niste podpisali; ker ne poznamo pisave, ne moremo priobčiti poslanega. Dopisi brez podpisa ali samo z začetnimi črkami so vedno sumljivi. — **Velika Nedelja:** Brez podpisa, torej brez usmiljenja v koš. — Ostale dopise bomo objavili prihodnjič.

Listnica uprave.

GENJENE NAROČNIKE PROSIMO, da čimpreje poravnajo naročnino za »Slovenskega Gospodarja«! V drugi polovici januarja se bo vsem tistim ustavljen list, ki niso vsaj deloma plačali naročnine za leto 1929. Položnice smo že priložili. Kdor je star naročnik, naj napiše zgoraj na položnico »star«, kdor pa je nov naročnik, pa »nov«. — »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din. — Uprava »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.

Novo knjige.

Mohorjeva družba v Celju bo izdala letos v jeseni za leto 1930 drugo izdajo lepega molitvenika »Presvetega Srca Jezusovega«, ki jo je priredil o. Janez Pristov D. J. Pisatelj je dodal nove odstavke o Apostolstvu mož, o posvečevanju družin presv. Srcu Jezusovemu, na koncu pa pesmi v čast božjemu Srcu z notami. Molitvenik krasi tudi lepe slike Srca Jezusovega. Udje Mohorjeve družbe ga dobijo vezanega z rdečo obrezo za 20 dinarjev, z zlato obrezo za 28 dinarjev. Vsi Mohorjani, vsi častivci presv. Srca Jezusovega, naročite ga pri duhovnikih-poverjenikih in dodajte za njega še malo svoto 20 dinarjev. Ta molitvenik naj pride v vsako slovensko in krščansko hišo!

Cene in sejmska poročila.

Vrednost denarja. 1 nemška marka 13.54 Din, 1 ogrski pengö 9.93 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 avstrijski šiling 8.01 Din, 1 angleški funt 276 Din, 1 ameriški dolar 56.80 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.69 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din.

Mariborske tržne cene. Goveje meso je v Mariboru po 9 do 18 Din 1 kg, teletina po 15 do 22.50 Din, svinjina po 15 do 25 Din. Kože: 1 komad konjske kože 150 do 200 Din, 1 kg goveje kože 15 do 18 Din, telečje kože 26 do 27 Din, svinjske kože 19 do 20 Din. Perutnina: 1 komad piščancev majhen 15 do 25 Din, večji 30 do 40 Din, 1 kokoš 30 do 45 Din, 1 raca 30 do 40 Din, 1 gos 75 do 100 Din, 1 puran 75 do 150 Din, 1 domači zajc majhen 10 do 15 Din, večji 20 do 40 Din. Jabolka so po 3 do 8 Din 1 kg. Krma: 1 q sladkega ali kislega sena 140 do 170 Din, 1 q otave 120 do 160 Din, 1 q ovsene, pšenične ali ržene slame 55 do 75 Din. Kurivo: 1 kubični meter trdih drv od 125 do 150 Din, mehkih drv od 90 do 100 Din, premog 1 q 40 do 50 Din.

Mariborske sejmske poročila. Na svinjski sejem dne 18. januarja 1929 je bilo pripeljanih 17 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 7 do 9 tednov stari komad 225 do 250 Din, od 3 do 4 mesece stari 280 do 450 Din, od 5 do 7 mesecev stari 480 do 540 Din, od 8 do 10 mesecev stari 580 do 750 Din, 1 kg žive teže od 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže od 16 do 18 Din. — Prodanih je bilo 7 svinj.

Žitni trg. Položaj na žitnem trgu je neizpremenjen. Trgovci, ki si žele višje cene za pšenico ter se naslanjajo na dokaj slabe dovoze blaga na trg, in producenti, ki niso izgubili upanja, da se bo vzdržala na svetovnih tržiščih hosa, so uvideli, da cene za enkrat ne pojdejo višje in da se kupci drže preveč rezervirano napram nastalemu položaju. Vsled tega je zavladovalo precejšnje mrtvilo. Koruza je čvrsta, vendar se cena ni bistveno izpremenila. Za pšenično moko je malo zanimanja. Povpraševanje je le po pšeničnih otrobih, vendar je cena baškega blaga previsoka, da bi se kupčija izplačala.

Žitne cene v Ljubljani. Vse samo ponudbe, slovenske postaje, plačljivost v 30 dneh, dobava promptna: pšenica 80 kg 2 odstotka za januar 285—287.50, za februar 290—292.50, marec 297.50—300, za april 302.50—305, za maj 307.50—310, moka Og vagon blago franko Ljubljana

420—425, laplatska koruza—320, umetno sušena 310, primerno suha 295, ječmen 330—332.50. — Zaključkov ni bilo. Tendence čvrsta.

Lesni trg je nadalje miren. Cene so stalne, čeprav v nekaterih krogih dvomijo o njih nadaljnji čvrstoči. Naša država je v hrastovini prilično razprodana, vsaj v normalnih sortacijah. Razprodane niso samo zaloge, ampak tudi že produkcija kampanje 1928—29. Dosedaj je prišlo na licitacijo slavonske hrastovine 115.000 kubičnih metrov. V februarju se pričakuje ožvilenja kupčije z bukovino. — Na ljubljanski borzi so bili zaključeni 3 vagoni in sicer 2 vagona hrastovine in 1 vagon oglja. Tendence neizpremenjena. Povpraševanje je za 1 vagon lepih orehovih hlodov, od 25 cm premera dalje, od 2 m dolžine naprej franko vagon meja.

Gospodarska obvestila.

Živinorejci! Vsi v nedeljo, dne 27. t. m., na posvetovanje zastran organizacije! Shod se vrši v dvorani vinarske šole v Mariboru. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Sadjarско društvo Sv. Tomaž n. Ormožem. Tukajšnje novo Sadjarско društvo ima v nedeljo dne 27. januarja porani sv. maši v Društvenem domu ustanovni občni zbor ter volitev odbora in vpisovanje članov. Nato bo predaval gospod Levstik iz sadjarstva in o najvažnejših stvareh sadjereje. K občnemu zboru ste vabljeni vsi, ki se zanimajo za sadjerejo.

Dvodnevni kletarski tečaj v Ljutomeru. Za povzdigo kletarstva, ki je z ozirom na vinarstvo velevažna kmetijsko-gospodarska panoga osobito v našem prleškem okraju, priredi Vinarska zadruga v Ljutomeru dvodnevni kletarski tečaj, ki se vrši prihodnji torek in sredo, to je dne 29. in 30. januarja t. l., v dvorani gostilne Straser v Ljutomeru. Tečaj bo vodil strokovnjak gospod Glaser od Kapele. Vinogradniki in vsi prijatelji umnega kletarstva, pridite v obilnem številu in s tem pokažite, da se zanimajo za velevažnost kletarstva, od katerega je odvisen razvoj naših vin in s tem tudi cene na trgu. Ako hočemo ohraniti svetovni sloves naših ljutomerskih vin, je predvsem potrebno, da se intenzivno poprimemo umnega kletarstva.

Letni dohodki državnega posestva Belje. Državna last je posestvo Belje v Baranji, ki je bilo pred vojno last avstrijskega nadvojvode Friderika. Dohodki in imetje te ogromne posesti izgleda po računskih in statističnih zaključkih iz lanskega leta tako-le: Belje obsega 86.277 juter zemlje in sicer to: 19.150 juter oranice, 24.242 juter polja, 12.799 juter livade in 23.904 juter neplodnega in močvirnatega zemljišča. Ostanek odpade na vrtove in na parke. — Preteklo leto so imeli na Belju 1259 molznih krav, ki so dale preko deset vagonov surovega masla; vsaka teh krav je dala v letu povprečno 2443 litrov mleka. Konj so imeli 173, bikov 288, telet 641, nemolznih krav pa 2189. Svinj beleži Belje 2952, ovac pa 2944 komadov. Preteklo leto so dobili iz katastral

nega jutra 1198 kg pšenice, 1157 kg mešanega žita, 1263 kg ječmena, 1373 kg ovsa, 496 kg fižola, 27 hl koruze, 5810 kg krompirja, 119 méterskih stotov repe za sladkor, 2910 kg konoplje, 453 kg hmelja in 867 litrov vina. V pretekli sezoni je bilo izvožene sladkorne repe za 8800 vagonov; dobili so 1125 vagonov sladkorja. Odstotek sladkorja v repi je znašal 12.75. Rib so polovili na Belju 1.434.900 kg.

Vinski trg.

Vsled deževne jeseni in razlike v trgatvah se je sedaj pokazala tudi velika razlika v moči in kislini vina. Rane trgatve imajo šibko, prazno vino s precejšnjo kislino in vsebujejo samo 7—8 odstotkov alkohola, dočim imajo podbrana in pozno trgana vina manj kisline in 9—11% alkohola. Zato je tudi v cenah precejšnja razlika. Slabša vina se kupujejo po 3—4 Din, boljša po 4.50—6 Din, sortirano blago pa se celo išče in plačujejo ga po 7—10 Din. Posestniki, ki so izrabili dovoljenje velikega župana ter so sladkali svoja vina z 2—3 kg, so na boljšem in bodo tudi lažje in dražje prodali, nego oni, ki niso sladkali. Na cene pritiskajo tudi velike količine pridelanega vina, kajti lahko se trdi, da je lani zrastle 4—5krat toliko vina, nego predlani.

Toda ena dobra lastnost se opaža pri lanskih vinih. Kislina se naravnim potom naglo zmanjšuje in kdor ima zdravo vino, naj še čaka s pretakanjem do februarja. V vročih poletnih mesecih bodo ta vina dala s kislino vodo izvrstno pijačo. Cene se sicer najbrž ne bodo občutno dvigale, vendar pa bo večja prodajna možnost, ker so tudi stare vinske zaloge popolnoma izčrpane.

Do tedaj se bo tudi videlo, ali in v koliko je trsju škodoval občutni mraz, ki smo ga imeli to zimo. Upajmo, da ne bo večje škode, ker je les precej dobro dozorel. Mraz ovira tudi običajna zimska dela, kakor rigolanje, nošenje zemlje itd. itd.

Precepljenje starejših dreves.

Vsem podružnicam sadjarskega in vrtarskega društva za Slovenijo!

Oblastni odbor mariborske oblasti namerava izvesti tekom letošnje spomladi pri onih posestnikih, ki bodo izpolnjevali spodaj navedene pogoje, precepljanje sadnega drevja.

V poštev pridejo:

1. Posestniki, ki proizvajajo sadje za prodajo. Posestniki, ki proizvajajo sadje za domačo uporabo, ne pridejo v poštev.

2. Okoliši, ki imajo agilne sadjarske in vrtarske podružnice in proizvajajo večje množine namiznega sadja za prodajo ter imajo izvežbane sadjarske pomočnike.

Posestniki se obvežejo:

1. Priskrbeti hrano za sadjarske pomočnike, ki bodo določeni od oblastne

ga odbora za precepljanje sadnega drevja.

2. Priskrbeti že tekom januarja ali pa vsaj tekom meseca februarja zadostno število cepičev od onih sort, ki jih priporoča »Sadni izbor za Slovenijo«, ali pa od onih sort, ki v dotičnih okoliših še posebno bogato in redno uspevajo.

3. Priskrbeti za cepljenje zadostno množino cepilnega voska in materiala za obvezo.

4. Posestniki morajo dovoliti, ako še sami niso dovolj izvežbani, oskrbo in vzgojo precepljenega sadnega drevja prva leta izvežbanim močem.

5. Dovoliti oblastnim strokovnim organom kontrolo.

6. Precepljeni sadovnjak vedno v redu vzdržavati.

7. Tehnično izvedbo in strokovni nadzor je poveriti sadjarskim nadzornikom.

8. Posestnik mora prispevati za vsako cepilno glavo 0.75 Din takoj po dokončanem delu, ki se plača sadjarskemu pomočniku.

Po dovršenem štetju prejetih cepilnih glav po komisiji, ki jo določi vsaka sadjarska in vrtnarska podružnica za svoj okoliš posebej, prispeva oblastni odbor za vsako prejeta cepilno glavo 0.75 Din.

Sadjarski pomočniki, ki bodo določeni od oblastnega odbora, morajo svoje delo izvršiti kar najbolj natančno in vestno. Ravnati se morajo točno po navodilih oblastnih strokovnih organov.

Sadjarske in vrtnarske podružnice so moralno odgovorne za:

1. pravilno izbero cepičev od onih sort, ki jih priporoča »Sadni izbor«;

2. za pravilno obrezovanje in vzgojo nove krone pri precepljenih sadnih drevcih;

3. za redno vzdrževanje in oskrbovanje precepljenih sadovnjakov.

Potrebna navodila o pravilnem precepljanju in obrezovanju ter vzgoji nove krone se bodo brezplačno razposlala v obliki letakov vsem interesentom.

Interesenti za precepljanje naj v svrhu precepljanja nemudoma pošljejo prošnje preko svojih podružnic na oblastni odbor. Vsak interesent naj navede:

1. koliko sadnega drevja poseduje,
2. koliko sadnega drevja pride v poštev za precepljanje,

3. katerega sadjarskega pomočnika hoče vzeti za precepljenje svojega sadnega drevja.

ZA RAZVEDRILLO

Najhujši lažnjivec. Oče je imel tri sinove. Poslal jih je po svetu in jim naročil: »Tisti, ki bo prišel po treh letih domov kot najbolj izvežban, bode dobil posestvo!« Sinovi so šli po svetu. Eden je postal kovač, eden brivec, eden pa kuhar. Po treh letih so se vrnili domov in oče jih je spraševal o njihovi spretnosti. Kovač je dejal: »Jaz sem tako izurjen, da podkujem konja, ko teče v galop!« — Brivec je dejal: »Jaz sem tako izurjen, da obrijem zajca, ko je v naj-

hujšem diru čez polje!« — Kuhar je pa dejal: »Jaz pa vam iz konja, preje kot ga moj brat podkuje, napravim najfinjše klobase-hrenovke, iz zajca pa zajčjo omako, preje kakor ga moj brat brivec obrije!« — Zadnji je dobil posestvo.

V času splošnega podkupovanja. — Sodnik: »Predno izrečem sodbo, ali morete morda še kaj predložiti?« — Obtoženi: »Kako rad bi in vem, da bi pomagalo, toda zadnjih 100 Din mi je moj odvetnik vzel.«

Sreča! Dva brata sta vzela dve sestri za ženo. Na svatbi sta si na tihem čestitala: »Midva sva pravzaprav srečna, dva sva, pa imava samo eno taščo!«

Zakaj se je poročil. Žena: »Itak vem, da si se poročil z menoj samo zato, ker sem imela denar!« — Mož: »To ni res! Jaz sem se poročil s teboj zato, ker jaz nisem imel denarja, da veš!«

Strašno golazni! Dva potnika sta se pogovarjala o nesnagi po hotelih. Ker se je prvi zelo pritoževal nad Zagrebom mu je drugi odgovoril: »Kaj bi to! Na Rumunskem je v hotelih taka nesnaga, da imajo še stenice — uši!«

Dobro si je pomagal. K odvetniku je prišel kmet in mu je na dolgo in široko razložil svojo pravdo. »Ali mislite, da bom to pravdo dobil, če tožim?« je naposled vprašal odvetnika. — »Seveda«, je rekel ta, »prav imenitno bo šlo. Kar izročite mi tožbo!« — »Tako, tako, veste«, je odgovoril kmet, »potem pa rajši ne bom tožil. Povedal sem Vam namreč zadevo svojega nasprotnika.«

Dobra razlaga. A.: »Ali je res mogoče, da nekateri ljudje mislijo, da bode njih duša po smrti potovala po raznih živalih?« — B.: »Zakaj ne bi to bilo mogoče? Jaz sem že bil nekoč velik osel.« — A.: »Beži, kdaj pa?« — B.: »Ko sem Tebi posodil 100 dinarjev.«

Pri bolniku. Zdravnik: »Kakšna bolezen pa vas muči?« — Bolnik: »Hm, hm, menda bo mrzlica!« — Zdravnik: »Nič se bati, to kmalu izlečimo, sličnih slučajev sem imel že na tisoče! Če ni prvo ali drugo, je potem tretje zdravilo s priloženim računom gotovo vsakemu razgrela zopet kri!«

ZA NAŠO DECO

IGRA-VRTILKA.

Otroci stopijo v krog in pojejo:

»Napravili smo pester krog
in zdaj še zaplešimo!

A nihče se nazaj ne ozre,
in samo Tone obrne se!«

Pri zadnjih besedah se obrne otrok, ki smo ga imenovali v pesmici, tako da je obrnjen z licem nazven in ne proti sredini kroga. Tako gre dalje, dokler ne gledajo vsi otroci nazven.

Poje se pa tudi lahko kot zadnja vrsta:

»pa vsak okol' zavrti se!«

Tedaj se krog razreši in vsak otrok se obrne parkrat okoli samega sebe.

UGANKE.

Rešitev zadnje uganke: soglasniki in samoglasniki.

Neva uganka:

Imam edino sestrico,
a noče meni biti slična.
Je črna ona, bel sem jaz,
bolj mraz ji je, a meni vroče.
Beži pred mano, pa vendar ne,
da daleč bi se odstranila.
Tudi jaz sledim ji dan na dan,
Pod isto streho pa doslej
še videl naju nihče ni.

Uganka:

- Po strehi se lovi,
pa mačka ni.
Okrog peči se vrti,
pa kuharica ni.
- Mnogim je edino zdravilo,
a če mora biti,
potem mora biti
in vsakemu se bo milo storilo!

SMEŠNICE.

Ni razumela. Zdenka: »Mati, kdaj pa bomo jedli Stare Slovane?« — Mati: »Kako to?« — Zdenka: »Učili smo se danes, da so bili v župah.«

Mali lovec. Sinček očetu, ki odhaja na lov: »Ata, ti se bojiš zajca!« — Ata: »Kako to?« — Sinček: »Če pa vzameš vedno psa seboj!«

Dobro razumel. Oče sinčku: »Kako si mogel biti tako grd in reči teti, da je neumna. Pojdi in povej ji, da ti je žal!« — Sinček je šel k teti in ji rekel: »Teta, ne zameri, meni je zelo žal, da si ti neumna!«

MAČJI PLES.

Nekoč je šel kmet Matija pozno večer s polja domov. Truden je bil in se je naslonil na vrata preše, da bi si malo odpočil. Kar začuje za seboj tiho godbo. Obrnil se je in je pogledal skozi špranjo v vratih v prešo. Kaj je videl! Ves prostor je bil razsvetljen in poln mačk. Ena je stala ob zadnji steni in je igrala gosli, druga je piskala na piščal in tretja je drgala bas. Mnogo drugih mačk pa je plesalo.

Matiji so usta ostala kar odprta od začudenja. Šele pozno ponoči je šel dalje proti domu, kjer je že vse spalo, ko je prispel.

Drugega jutra je sedel pri zajtrku in je premišljeval, ali je vse to res doživel, ali pa samo sanjal. Tedaj se je priplazil črni domači maček ob steni k velikim peči. Matija ga je pogledal in mu je zaklical: »Hej, črnač, ali si bil sinoči tudi ti na mačjem plesu?«

Maček se je prestrašil, začel je pihati in je naposled skočil skozi odprto okno. Nihče ga odtlej ni več videl.

MAČKA IN MIŠKA.

Mačica in Miška sta potovali skupaj. Prišli sta do velike vode, pa nista mogli prek. Vzeli sta slamico ter sta jo položili čez vodo. In mačica je rekla miški: »Miška, idi ti prva prek!« Ali miška si ni upala in je rekla: »Mačica, iti najpoprej ti!« Tedaj se je mačica napotila na slamico. Ko pa je bila na slamici, se je ta prelomila in mačica je padla v vodo. Tedaj se je miška tako smejala, da ji je počil trebušček.

Miška je hitela k čevljarju ter ga je prosila: »Čevljarček, zašij mi moj jadni trebušček!« Čevljar je odgovoril: »Miška, daj mi ščetin, potem ti zašijem trebušček!«

Nato je stopila miška k prešičku in ga je prosila: »Prešiček, daj ti meni ščetine, jaz ščetine čevljarčku, čevljarček mi bo zašil trebušček.« Prešiček je menil: »Miška, ti mi daj moke!»

Potem je šla Miška k mlinarju, rekoč: »Mlinarček, ti meni moke, moko dam prešičku, prešiček itd.« Mlinar je rekel: »Miška, daj mi pšeničke!»

Miška je skočila na polje in je prosila: »Poljce drago, daj mi pšeničke za mlinarja. On mi bo dal itd.« — Polje je zahtevalo: »Miška, prinesi gnoja!»

Miška je stopicala k volu ter je rekla: »Voliček, daj mi gnoja za poljce! Ono mi bo dalo pšeničke itd.« — Vol je zahteval: »Miška, daj mi vodice!»

Takoj je šla miška k potočku in ga je naprosila: »Potoček mili, daj mi vodice! Dam jo voličku in on meni gnoj. Ta gnoj bom dala itd.« — Potoček je izjavil: »Miška, vzemi, koliko hočeš!»

Miška je torej vzela, koliko je mogla nositi, in je nesla voličku. Voliček ji je dal gnoja. Gnoj je nesla na polje in je dobila pšenico. Pšenico je dala mlinarju, kjer je dobila moko. Moka je dobro došla prešičku, ki je rad dal ščetine. Miška je nesla ščetine čevljarju in ta ji je zašil trebušček. Tako je miška vendarle dobila, kar si je želela.

DOPISI

Kotlje. Veselo se gibljemo tu ob meji. V nedeljo, dne 20. januarja, so ponovili pri nas otroci šolsko prireditev od 6. januarja. Obiskali so kmetije v Rari, iz Guštajna in Sel je bil čez vse razveseljen in so se mogli udeležiti tudi tisti, ki dne 6. januarja niso več mogli v šolsko sobo. Gospod šolski upravitelj Adolf Sokol je dosegel s svojim ljubeznjivim, a tudi energičnim poukom uspehe, ki smo jih res občudovali. Otroci so igrali v obeh igrah v Andersenovi dramatisirani pravljici »Mati« in v Krevhovich »Zgagah in zgagicah« tako naravno in brez vsakega strahu, kakor bi bili sami med seboj in ne pred kritičnim občinstvom. Istotako krasne so bile žive slike, deklamacije, n. pr. »Ciciban« in petje tako otrok kakor odraslih deklet. Za take prireditve je ljudstvo v resnici hvaležno in so res lepo kulturno delo! Še večkrat! Je potrebno, zlasti tu ob meji!

Starigr pri Slovenjgradcu. Minuli torek, dne 15. t. m., smo spremeljali k zadnjemu počitku vrlu gospodinjstvo Pavlo Šavc, po domače Mikej, v Trobljah. Šele 30 let stara je morala zapustiti moža in štiri male otročiče. — Ponedeljek, dne 21. t. m., smo pokopali Mihaela Fišer, 83letnega starčka. V boljših letih je bil opekar. Zadnja leta pa se je moral preživljati z milodari dobrih src. Minulo soboto je bil že pripravljen avto, da starčka prepelje v vojniško hiralnico. Ob uri pa, ko so ga nameravali prepeljati, se je revež preselil v večnost in s tem prihranil občini skrb in stroške. — Na god sv. Neže nas je zapustila v 85. letu starosti Terezija Živortnik, blaga mati gospoda profesorja Pavla Živortnika v Mariboru. Več kakor štiri in pol leta je bila priklenjena na bolniško posteljo. Noge so ji popolnoma odpovedale. Vendar je vse dolgotrajno trpljenje prenašala z Jobovo potrpežljivostjo. Dobri in skrbni materi svetila večna luč!

Selnica ob Dravi. V torek, dne 16. t. m., ob 9. uri zjutraj, je nenadoma umrl tukajšnji posestnik in pekovski mojster gospod Alojz Pečnik. Pokojni je bil zaveden katoličan in je moral radi tega tudi marsikaj pretrpeti. Pogreb je bil v petek, dne 18. t. m. ob 10. uri dopoldan.

Žalujoci soprogi in otrokom naše iskreno sožalje, pokojnemu zvestemu naročniku našega lista pa daj Bog večni mir!

Spodnja Sv. Kungota. Na Štefanovo je na Ranci umrl Janez Maček, posestnik in bivši župan, en mesec prej pa posestnik Karl Lukovnik, katerega žena je bila pokopana v spomladni. Udeležba pri njihovih pogrebi je bila vsakokrat velika, kar so si blagi rajni gotovo tudi zaslužili.

Št. Ilj v Slov. gor. Pri nas se je naselil novi distriktni zdravnik gospod dr. Bučar iz Gorice. Na slovenskega zdravnika smo že dolgo čakali in zdaj se nam je želja vendar izpolnila. Novi doktor je begunec iz Gorice in je tam veliko trpel. Bil je pri ubogem ljudstvu zelo priljubljen. Je tudi pisatelj in je spisal za goriško Mohorjevo družbo dve knjigi o ljudski higijeni. Mislimo, da od zdaj naprej vendar ne bode treba našim obmejnim prebivalcem po nemškega zdravnika v Avstrijo hoditi. Novi gospod zdravnik bo imel srce za ubogo ljudstvo in bo vse storil, da bo narod ž njim zadovoljen.

Sv. Ana v Slov. gor. Pri nas je smrt pridno na delu. Od novega leta smo jih že osem pokopali. Prvo smo izročili materi zemlji Marijo Gundl, kmetico iz Draženvrha. V četrtek, dne 10. t. m., smo položili k zadnjemu počitku vrlu članico Marijine družbe Marijo Šlebinger iz Žitnic. Že v zgodnji mladosti se je dala vpisati v Marijino družbo, katere zvesta članica je bila do smrti. Bolezen, katera jo je že dalje časa mučila, je prenašala vdana v voljo božjo, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, je, dopolnivi 68. leto, mirno v Gospodu zaspala. Kako da je bila priljubljena, je pokazal pogreb. Udeležilo se ga je mnogo ljudstva in skoraj vsa dekleta iz Marijine družbe z zastavo. Po v srce segajočem nagovoru vlč. gospoda župnika so ji še dekleta zapele v slovo in nato smo se poslovili od rajne Micike, želeč ji večni mir in pokoj, njenemu bratu in sestram pa naše sožalje! Dne 12. t. m. je umrl po dolgi mučni bolezni Franc Šteinfelzer, posestnik v Ščavniški Bačkovi. Pokopan je bil v ponedeljek, dne 14. januarja. Kot naročniku »Slovenskega Gospodarja« mu želimo večni mir, njegovim domačim pa naše sožalje!

Sv. Lenart v Slov. gor. Dne 13. januarja t. l. je umrl vpokojeni višji pisarniški oficijal g. spod Jurij Šilec po daljši bolezni v dobi 55 let. Služboval je od leta 1919 pri tukajšnjem okrajnem sodišču in je bil nad vse vester in vzoren uradnik. V težkih treh letih vojnega ujetništva v daljni Sibiriji je dobil kal bolezni, ki ga je položila v prerani grob, ne da bi mogel uživati šele v preteklem letu izvršene upokojitve. Kako je bil blagi pokojni priljubljen, so pokazala številna udeležba pri pogrebu in številni venci, ki so se mu položili na grob. Ob odprtem grobu je spregovoril poslovilne besede njegov bivši sodni predstojnik g. dr. Ilaunig. Vestnega uradnika, zvestega prijatelja ter ljubelega tovariša ohranimo vsi v najboljšem spominu!

Sv. Bolfank v Slov. gor. Kakor mreža je razpredeno po naši fari samo dobro časopisje. Izjemo dela le 1 »Jutro«, 2 »Večernika«, 1 »Kmetški list« in 5 »Domovin«. Pa še ti naročniki teh listov nimajo iste povečini iz lastnega političnega prepričanja. Celokupen pregled izkazuje 271 krščanskih listov. Zastopani so vsi politični, cerkveni, prosvetni, misijonski in gospodarski listi. Izmed vseh pa je po številu največji tudi letos »Slovenski Gospodar«. Beležimo 26 novih naročnikov. Vsega skupaj ga prihaja k nam 127 izvodov. Približno na vsako četrto osebo pride po en dober list. Mohorjanov smo minulo leto tudi imeli lepo število. V Koledarju smo postavljeni na 117. mesto z 6.526 odstotkov vseh faranov. Prav malo še je hiš, kjer bi ne imeli nobenega dobrega lista ali dobre knjige. V samoizobrazbi je velika moč in se strinja s pregovorom: »Več kot zna, več velja, naj je gospod ali kmet!« — »Lovski tat«, ki je bil na Štefanovo v šoli ustreljen, je pri precejšnji udeležbi dobro izpadel. Skrajno pa je

kričeča že potreba za nabavo novega odra. Stari izgleda kot cigansko taborišče. Toda kje so sredstva?! — Tudi zima ne prizanaša. Pa ima to dobro lastnost, da dela čisti in zdravi zrak. — Kot zadnja v starem letu dne 27. decembra se je poslovila od nas Marija Potrč iz Sovjaka, stara 70 let. Bila je še samska in so jo nesla beloooblečena dekleta. — Kot prva pa je tudi v novem letu dne 17. t. m. umrla ženska, namreč Marjeta Toplak, kmetica z Gomil pri Bišu. Bolehala je že dalje časa. Bog jim daj večni mir! — Kakor se sliši, nam na letošnji pust ne bo treba ploha vleči. V Bišečkem vrhu jih bo rešila Liza Kos, po domače Andrejovca. Obilo sreče!

Sv. Andraž v Slov. gor. Veselje in žalost se menjujeta, kakor povsod, tako tudi pri nas. Med veselo svatovsko godbo se rad oglašajo mrtvaški zvon, ki oznanja, da je zopet odšel zemljan v večnost. Tokrat je pel slovo mrtvaški zvon blagi ženi, materi cerkvenega ključarja, Ani Družovič v Drbetincih. V hvaležnem spominu bo ostala pokojna celi župniji, saj je odločila lepo svoto za nabavo velikega zvona. Med tem pa so se vršile priprave za poroko večletne požrtvovalne cerkvene pevke Marije Vrščič z bivšim cerkvenim pevcem Francetom Vojsk iz Vitomarec. Novoporočencem želimo obilo sreče in blagoslova božjega! — Letos ni nič kaj posebne vneme za zakonski jarem. V adventu in v postu se nekateri kaj radi ženijo, ko pa pride tisti čas, pa je vse fuč. Smola smolasta! — Tukajšnje družbenice so bile kaj pridne pri nabiranju novih naročnikov za »Sl. Gospodarja«. Čujte, nabrale so 66 novih naročnikov! Bodete kaj pokvalili, gospod urednik?

Sodinci. Kdo še ne pozna lepe vasi, katera edina se sme kosati s katerokolisibodi vašjo daleč naokoli? Kakor malo mesto, se čuje večkrat od mimoidočih. Odkod njim sredstva, se je slišalo in se še sliši od raznih opazovalcev. Ne vidijo pa zlata vrednega napisa na jednom izmed novih poslopij, ki pravi, da: »Pomagaj si sam, in Bog ti pomaga!« V resnici pa vemo in bi morali biti ponosni, da, biti bi morali hvaležni v prvi vrsti le dvema, katera jedina sta si prizadevala, da se je pozidalo v naši prelepi domačiji toliko lepega, čije lepota in kras pa ni samo kras vasi, ampak je tudi v njeno korist. Toda dobrot je sirota! Tako pač pravi že stari pregovor, kateri pa se žal tudi prepogosto ponavlja.

Hrastje-Mota. Tukaj sta se poročila dne 20. t. m. gospod R. Kolar, gostilničar in trgovec v Gornji Radgoni, z gđc. Režiko Žitek, hčerko iz veleugledne Žitekove hiše na Moti. Na gostiji se je nabralo 120 Din za Dijaško kuhinjo v Mariboru. Novoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Škočca pri Sv. Urbanu pri Ptujju. Tukaj je umrl dne 15. januarja po kratki in mučni bolezni Jakob Kokol. Svetila mu večna luč, preostalem naše sožalje!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Zadnje dni se je tudi v miklavževski okolici pojavila hripa. Pri nekaterih hišah so ji podlegli vsi člani. Smrtnega slučajja do sedaj še ni bilo. — V dneh, ko na vsakem koraku lahko zasledujemo, kako usodne posledice ima nesrečni alkoholizem, se najdejo ljudje, ki že otroke zastrupljajo z alkoholom. To potrjuje slučaj nekoga H. pri Jeruzalemu. Pred nekaj dnevi je kahal žganje. Ko so sli mimo hiše šolski otroci, jim je naročil, naj mu gredo v gozd nabirat suhljad. Otroci so ubogali. Ko so mu prinesli suhljad, jim je dal za nagrado žganje. Kakor so otroci sami izpovedali, so izpili poldrugi kozarec žganja. Slučaj je vzbudil povsod ogorčenje in je tudi šolska oblast storila potrebne korake. Slučaj tudi na tem mestu obsojamo, ker je zločin nad človeško družbo. Mladino zastrupljati z žganjem se pravi, ubijati jo telesno in duševno. — V ponedeljek j bila pokopana 76letna Marija Rintonja roj. Filipič. To je v kratkem času druga smrtna žrtev v družini. Pred devetimi tedni je namreč podlegla zastrupljenju krvi njena hči, družinska mati.

St. Lenart pri Veliki Nedelji. Smrtna kosa. Pretekli pondeljek ob osmih zvečer je umrla Ana Gašparič, mati stolnega kapelnika gospoda Janeza Gašpariča. Pokojna je bila skrbna in blaga mati. Bolehala je na srčni napaki, ki se ji je še pridružila pljučnica. Pogreb pokojne je v četrtek ob pol devetih dopoldne pri St. Lenartu pri Veliki Nedelji. Naj počiva v miru, preostalim naše sožalje!

Prevrat pri Konjicah. Tukajšnji posestnik Valentin Grm je sebi in družini kruh služil kot žagar v Zrečah. Pri delu v žagi ga je zgrabil stroj in ga stisnil do smrti ter ga vrigel ob tla. 40letnega moža so prepeljali na pokopališče v Konjice.

Zreče. Na pošti smo dobili telefon in s to napravo stopili svetu bliže. Prigodilo se je, da je v Mariboru umrl železničar. Brzjavili so njegovemu bratu, posestniku v tukajšnji Bohorini. Brzjavko je pa naslovljenec dobil v roke šele ob času, ko je rajnik že počival v grobu. Kaj takega se zanaprej menda ne bude moglo pripetiti. Zunaj pošte so si dosedaj oskrbele tri stranke doma svoj telefon.

Zreče. V gostilni so popivali trije oženjeni pivci. Z vinom so mešali žganje. Zmešali so si pa tudi pamet. Dva vinska bratca sta tretjega tovariša, Ignacija Hren, s koli namlatila po glavi ter ga poslala na drugi svet!

Loče pri Poljčanah. Solze so zaiskrile v očeh, ko je spletal občinski odbor občine Zbelovo nagrobni venec, da ga položi na sveži grob dne 14. t. m. Francu Senker, posestniku iz Zbelovske gorice. Možu, ki je bil trdnega krščanskega življenja, deloval vsikdar na potu poštenja in pravičnosti, zato ga je tudi vse spoštovalo in ljubilo. Skozi 45 let je živel s svojo ženo v pravi zakonski ljubezni, podal lep vzgled kršč. ljubezni svojim otrokom, za katere se je mnogo trudil in tako še pred svojo smrtjo poskrbel svoji najmlajši hčeri življenjski obstoj, da je tako vsa njegova družina oskrbljena kakor malokatera, da rekli bi: krščansko srce očeta, otrokom srečo spleta. Bil je izmed najstarejših občinskih odbornikov, deloval je skozi 25 let, si mnogo prizadeval za dobrobit občanov ter pridobil mnogo zaslug in splošno spoštovanje. V zadnjih tednih bolehanja na vodenici mu je bila največja tolažba »Slovenski Gospodar«, katerega je zvesto čital skozi 21 let. Pa, vestni možje, kam hitite, tja v rajski svit, v nebeški mir, tam ker večna lučka svetlo se žari, pri njej ogrevaš se, o dragi mož in oče, naš prijatelj Ti!

St. Janž pri Rečici. V začetku novega leta je tudi našo okolico pokrila debela snežena odeja, koji je nato sledil neznosen mráz. Najhujši

mráz je zavladał v prvi polovici meseca januarja. V jutranjih urah je termometer padel na — 8—11 stopinj C. Vsled prehudega mraza so se ustavili tudi vsi vodni obrati, ki še sedaj ne obratujejo. Po Savinji plavajo debele plasti leda. Dne 15. t. m. je barometer znatno padel in je nato dne 18. t. m. pričelo snežiti. — Velik strah je tudi sadjarjem letošnja zima, pred pezebo sadnega drevja, osobito nanovo posajenega, pa tudi starejše sadno drevje poka vsled mraza. Pričakovati in želiti je toplejših dni.

Ponikva ob južni žel. Dne 25. januarja t. l. praznuje gdč. Franja Vošnjakova 25letnico svoje tukajšnjega učiteljevanja. Doma je iz velegledne hiše Vošnjakove iz Celja. V šoli je prava vzgojiteljica, ki z materino ljubeznijo podučuje svojo deco, s hvaležnostjo se je spominjamo nazaj vsi njeni učenci, od katerih so nekateri že danes očetje in matere, ki pošiljajo z velikim veseljem k njej v šolo svoje ljubljence, dobro vedoč, da so v rokah druge mamice. Mnogo stori za revno šolsko mladino. Prva leta svojega tukajšnjega delovanja je organizirala nabavo šolsko-cerkveno razstavo itd. Sodeluje pri tukajšnjih društvih, tudi gasilnemu društvu pomaga od njega ustanovitve. L. 1917 podpiše za majsko deklaracijo pričajo; s kako ljubeznijo dela vedno za narod. V znak hvaležnosti in zahvale za njene velike in neprecenljive zasluge na šolskem, prosvetnem in dobrodelnem polju jo je domači občinski odbor v svoji seji dne 6. januarja t. l. soglasno imenoval za častno občanko. V nedeljo, dne 3. februarja t. l., ob devetih dopoldne, bomo v novi šoli praznovali s primerno šolsko prireditvijo jubilej naše blage učiteljice, ob koji priliki se njej bode izročila častna diploma. Poleg šole se še posebej vabijo k tej svečanosti vsi njeni bivši učenci ter prijatelji jubilentinje.

Sladkagora. V snegu je našel smrt Martin Jurše, posestnik v Dolgi gori. Dne 16. t. m. je vozil drva, na večer se je zamudil malo v gostilni in se je v mraku vračal domov. Blizu svojega doma pa ga je najbrže prijel srčni krč, na katerem je že dolgo bolehal, in v četrtek zjutraj so ga našli zmrznjenega. Okoli njega je sneg daleč okoli poteptan, da si je s silo hotel rešiti življenje. Bil je gostoljuben in dober sosed, To je pokazal tudi njegov pogreb. Naj v miru počiva!

Rogaška Slatina. Te dni smo končali zbiranje za novo bogoslovje. Naša nadžupnija je spravila skupaj 5601.50 Din. Večino so nabrala naša vneta dekleta. Hodila so od hiše do hiše in našla skoraj povsod odprta vrata. Križevčani so si s tem znatnim darom postavili časten spomenik. — Dne 19. januarja je spremljalo

zelo mnogo znancev k Sv. Trojici slatinskega gostilničarja gospoda Sterna. Izdihnil je v rokah domačega zdravnika, zadet od kapi. — Akcija za povečanje Društvenega doma je v polnem teku. Ko skopni sneg, bodo požrtvovalni vozniki vozili pesek, gramoz in opako na stavbišče. — Ob priliki godovanja so zložili gratulanti in domači v gostoljubni Tkalcjevi hiši na Topolah 80 Din za novo bogoslovnico. Gospod nadžupnik je dodal 20 Din v spomin na prijetne urice, ki jih je prejšnja leta preživel na Antonjevo na visokih Topolah. — Križevska nadžupnija dobiva drugo lice. Sadovi kmetijsko-nadaljevalne šole, kmetijske in sadjarske podružnice se že kažejo. 32 posestnikov se je priglasilo za napravo moderne gnojnične jame. Za Rogaska Slatino je to razveseljiv in važen pojav, ker je pravilno narejena gnojnična jama z zdravstvenega stališča v tujskoprometnem kraju velik napredek, en korak naprej v asanaciji naših vasi.

Dramlje. Tukaj je dne 12. t. m. v 77. letu umrla Marija Kolar, prevžitkarica v Dobji. Da je bila obče spoštovana, je pričal njen sijajni pogreb. Vsa leta je bila zvesta naročnica »Slov. Gospodarja«. Blagor njeni duši! — Dne 21. t. m. se je poročil vrli posestnik Blaž Filej z blago mladenko Miliko Fidler, hčerko občespoštovanega Franca Fidler, posestnika in cerkvenega ključarja v Št. Ilju. Obilno sreče! — Ko se je ta ženin rodil, je v bližnji okolici zbolela vrla mladenka Ana Mulej, katera je celih 23 let voljno prenašala mučno bolezen protina. Tako je prvi peljal svojo nevesto k poroki, drugo so pa spremljala dekleta k pogrebu. Blago pokojnico priporočamo v trajen spomin!

Brezen pri Vitanju. Kar zaporedoma je umrlo v naši občini troje starejših ljudi. Prva je umrla dne 27. decembra spoštovana žena in mati osmih otrok Helena Jakop v starosti 67 let. Bila je vsem lep zgled prave krščanske potrpežljivosti skozi celo življenje, posebno pa v svoji hudi bolezn. Šest dni nato je umrl 86letni starček Anton Rošer, prejšnji posestnik velikega Rošerjevega posestva. Umril je nenadoma brez vsake posebne bolezni. Tudi preje ni bil skoro nikdar bolan. Njegov vnuk Anton je pa umrl lansko spomlad pri vojakih. Čez šest dni je pa umrl tudi nenadne smrti 77letni posestnik Anton Volavc. Bil je pobožen in dobrotljiv mož, ki ni nikomu nič odrekel, za kar ga je kdo prosil. Tudi o njem se ne ve, da bi bil kdaj kaj posebno bolan. Vsi trije so bili z enim potom od gospoda kaplana malo pred Božičem prevideni s sv. zakramenti. Bog jim bodi večni plačnik! Vsem trem rodbinam pa naše iskrene sožalje!

Dr. O. I.:

Črni križ pri Hrastovcu.

Zgodovinska povest.

Konec.

In napol glasno je govoril sam s seboj:

»Bliža se ura, ko me reši smrt, minula so leta mladosti, minulo, kar mi je obetalo srečo in veselje, bridko je bilo spoznanje, da na svetu ni stalne sreče, izpil sem kupico bridkosti do dna, odpustil sem davno že vsem, tudi tebi — mati, če si ravnala po krivici — za tvoj mir sem prosil in tudi vseh onih, ki so bili v zmoti, sem se spomnil. Umirilo se mi je moje srce, a ugasnil mi ni spomin na te, ki si zame toliko trpela, moj čisti angelj, bližaj se mi, iz sinje višave prihajaš in vodiš moje dete ob roki, kako lahno plavata sem proti meni, smehljata se, me vabita, da bi vama prišel naproti, vedno bližje, kažeta mi, tam gor v svetle višave gre naša skupna pot k nebeškemu Očetu, tam je mir, večna sreča, da, le kličita me.

saj rad pridem, pridem vama naproti v vajin mil objem, — o Agata, o moje dete, z vama sem združen za vedno!»

In šivolasi menih se dvigne, tresoč se na cellem telesu, počasno dvigne roke kvišku, kakor bi hotel koga objeti, oči mu zažarijo rajskega veselja, mil nasmehljaj se mu razlije po obrazu, hoče še odpreti usta, a mahoma pade nazaj v naslonjač, roke mu odrevenijo, nagne glavo — zadnji žarki večernega solnea so razlili svoje zlate valove čez belo glavo meniha Thiemo, ki je zatisnil za vedno oči.

Tako so našli sobratje tajinstvenega meniha; ko so mu odprli obleko na prsih, so zapazili na tanki zlati verižici malo podobico krasne ženske, ki je gledala v svet milo kakor angelj.

In ko so bili vsi očetje benediktinci zbrani okoli mrtvega sobrata, povedal jim je opat, da je bil ta tihi menih — graščak Ivan Friderik Herberstein, in podoba na prsih kaže njegovo nesrečno soprogo Agato.

Po pogrebu je izročil opat to sliko Erazmu Frideriku grofu Herberstein, ki je bil tedanji lastnik graščine Hrastovec. Zvesto je hranil ta spomin, ki ga je Friderik Herberstein tako skrbno čuval do zadnjega dne.

najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 36. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

NA POLJANI

Sv. Barbara v Slov. gor. Dan za dnevom pojo zvonovi na našem hribu ter oznanjajo, da se seli duša za dušo na drugi svet. Res bridko gospodarji smrt pri nas. V soboto, dne 19. t. m., smo pokopali med drugimi Simona Nipiča iz Spodnje Korene, bivšega skrbnega gospodarja. Naj mu bo zemlja lahka! — Tukajšnje bralno društvo je imelo v nedeljo, dne 13. t. m., svoj občni zbor. Iz poročil odbornikov smo posneli veliko delavnost društva. Imeli smo lepo število gledaliških predstav. Nabavili smo si radio-aparat. Nakupili smo več novih knjig. Denarni promet je bil čez 13.000 Din. Izvoljen je bil večini stari odbor, od katerega želimo še več delavnosti. — Ustanovljamo tudi Kmetijsko podružnico in bomo imeli dne 17. februarja ustanovni občni zbor ter predavanje o živinoreji. Nabaviti mislimo tudi travniško brano. — Imamo hudo zimo, katera je menda kriva, da se le malo ženijo in marsikatero dekle si bo mislilo: Prišla je pepelnica, ostala sem še samica!

Sv. Ana v Slov. gor. Ljudsko gibanje je bilo v letu 1928 sledeče: Rojenih je bilo 98, umrlo jih je 57, porok je bilo 15, sv. obhajil 12.361. Kake hude vremenske neizgode, hvala Bogu, ni bilo. Sadje je imelo lepo ceno in ga je bilo zelo veliko. Za črešnje in jabolke je prišlo v župnijo okroglo pol milijona dinarjev. Ker prinaša sadno drevje tukaj največ čistega dobička, ga bo treba še bolj skrbno in sistematično gojiti! Sadno drevje je najbolj hvaležno. — Marijina družba je narasla v preteklem letu za 57 članic. Dve sta se poročili, ena je umrla in dve sta očišči v samostan. Dne 30. decembra 1928 so vprizorile članice Marijine družbe in Dekliške zvez poudčno igro »Dekla božja« s petjem, ki pretresljivo kaže, kako nesrečna je družina, kjer je oče-gospodar pijanec. Vse se je izvršilo lepo, mirno in v redu. Obisk je bil precej velik in dokodkov je bilo 703 Din. Ob enem je bil dne 29. decembra redni letni občni zbor Katoliškega prosvetnega društva. Članarino je plačalo ta dan 61 udov. — Dne 13. januarja 1929 je pa orlovska družina igrala lepo Krekovo igro: »Tri sestre«. Tako skrbi katoliška mladina za umsko in srčno izobrazbo, obenem pa za prijetno, nedolžno razvedrilo, po katerem glava ne boli. — Dne 1., 2. in 3. februarja pa bo za mladeniče trednevna pobožnost v čast Srca Jezusovega, male duhovne vaje. Vsi fantje obširne anovske župnije se morajo te lepe pobožnosti udeležiti! Božje Srce kliče mladino: Mladenič, rečem ti: vstani!

Sv. Anton v Slov. gor. Tukaj se je zgodila žalostna nesreča, kjer je pa seveda igral glavno vlogo alkohol in še to žalibog ravno na god farnega patrona. Dne 17. t. m. so pili v kleti

Janeza Zorko njegov hlapec Anton Verlič, Jakob Hartner mladi in oženjeni Franc Voglar, vsi iz Brengove. Domov grede so se radi neke malenkosti sporekli. Vsled tega sta začela Anton Verlič in Jakob Hartner udrihati s koli po Francu Voglarju ter sta ga tako pretepla, da je ta ež drugi dan umrl vsled zadobljenih težkih ran. Franc Voglar zapušča žalujočo ženo in dva nedorasla otroka.

Prvenci. V Prvenci, župnija Sv. Marko, je naglo umrl v noči 14. t. m. še v krepki moški dobi 54 let dober krščanski oče Jurij Arnuš. Zvečer je bil še zdrav in zadovoljen. Predno je zvečer legel k počitku, je bil še prav vesel, še smejal in šalil v krogu svojih domačih. Kdo bi bil slutil, da bo čez nekaj ur na mrtvaški postelji! Umrl je med spanjem in sicer tako mirno, da so domači, čeravno niso vsi spali, komaj opazili, ko je storil zadnje vzdih. Ta vest nam je vsem, ki še živimo, živ opomin, da vedno skrbimo za zveličanje svoje duše, da nas smrt ne najde nepripravljenih.

Vojnik. V hladni grob je bila položena v nedeljo, dne 13. t. m., s. Vilhelmina Jožefa Ogrizek, usmiljena sestra v tukajšnji hiralnici in sestra vlč. gospoda Fr. Ogrizek, župnika v pokoj v tukajšnji hiralnici. Pokojna je bila usmiljenka 39 let, od meseca septembra 1904 pa v vojniški hiralnici. Umrla je v 65. letu svoje starosti. Pogreb je vodil ob asistenci petih gospodov duhovnikov in, ob izredni množici ljudstva preč. gospod dekan Toman, kateri ji je govoril tudi poslovilne besede. Počivaj v miru! — V vojniški župniji je bilo rojenih leta 1928 153 otrok, umrla je 119 oseb, med temi iz hiralnice 48, poročenih pa je bilo 29 parov.

Sv. Peter pod Sv. gorami. »Slovenski Gospodar« je poročal o cerkvenem ropu, ki je bil izvršen za božične praznike v naši župni cerkvi. Orožništvo in oblasti so prav pridno na delu, da bi izsledile zločinca, a žalibog so bila vsa tozadevna prizadevanja zaman. Pretkani ropar je znal deslej zabrisati za seboj vsako sled. Upati je, da bo drzneža izsledila policija v kasem večjem mestu, ker ima gotovo na vesti še kake druge rope in tatvine. Ljudstvo pričakuje pri nas z veliko nestrpnostjo, kedo je bil neznanec, odkod se je priklatil v naš miroljubni ter pošteni kraj in kam je izginil po izvršenem cerkvenem ropu. — V novem Društvenem domu se prav pridno giblamo. Zelo zadovoljni smo tudi z napravo novega vodovoda, ki je bil tolikanj potreben za našo vas.

Čitajte „Slov. Gospodarja“

V hrastovškem gradu si še videl do zadnjega časa sliko mlade ženske nepopisne lepote; dvoje temnorujavih oči te je gledalo tako ginljivo in obenem zagonetno, črni lasje so obdajali svetlo čelo in okoli ustnic je igral lahek nasmehljaj.

Pravili so, da je to podoba Agate, katero je dal napraviti graščak Erazem grof Herberstein.

Kameniti križ v Črnem lesu, ki so ga ljudje občne imenovali le Črni križ, je začel razpadati, vsled česar ga je dal imenovani graščak popraviti leta 1650, kar je kazal tudi napis z začetnimi črkami E. F. G. H. — Erazem Friderik grof Herberstein.

Vremenske sile so zrahljale stavbo sredi temnega gozda in zopet je bil graščak Ivan Erazem Herberstein, ki je v spomin nesrečne plemkinje iz Štraleka ob istočasni ustanovi grofov Herbersteinov v Šent Rupertu dal popraviti ta križ leta 1789. Na posebni pločevinasti deski, pribiti na križ, je bilo v več vrstah popisano, zakaj se je postavil ta križ. Natančna vsebina tega napisa se ni dala ugotoviti, ker je ta napis neznan kam zginil.

Graščina Hrastovec je prešla leta 1802 v roke Pauer-jev. Pozabljen je ostal Črni križ. Ko so

leta 1852 delali cesto iz Maribora proti Radgoni, so ga prestavili dalje na desno. Ker se nikdo ni brigal za ta spomenik, je začel razpadati, kmalu je bil le kup kamenja, ki so ga raznesli ljudje na vse strani.

In tam, kjer je stal nekdanj kameniti spomenik, rase sedaj mah in trava. Dve vitki smreki ter košat hrast označujejo tisto mesto. Drobne ptičice žvržgoliyo v letnem času po teh drevesih in se veselijo življenja, ki ga je moralo na tem mestu tako rano zapustiti marsikatero mlado žensko bitja.

In če v bajno lepah mesečnih nočeh potegne rahel jug in slišiš otožne udarce šentrupertskega velikega zvona, naznanjajoče pozno uro in veje temnih snrek tajnostno šumijo, moraš nehote obstati.

Nehote se zamisliš nazaj v davne, davne čase in stopijo ti pred oči prizori, povzročeni po pred-sodkih ljudi v tisti dobi.

Ni sicer več nobenega znamenja na tem mestu, ki bi kazal na dogodke tedanjih dni, a v srcu ljudstva ostane vedno v živem spominu vse, kar so morali pretrpeti njih predniki, in pozabljeno tudi ne bo, kje je stal in kaj je pomenil kameniti Črni križ sredi Črnega lesa.

Zgodovina - na rosne kapljice.

»Od kod prihajaš, rosna kapljica?« je vprašala Nežika, ko je utrgala lepo vrt-nico, na kateri je blestela rosna kapljica liki biser. Rosna kapljica ji sicer ni odgovorila nič, če bi pa znala govoriti, bi ji bila povedala morda to-le:

»Čeprav nisem velika, imam vendar za seboj čudovito življenje. Skoraj sem obhodila ves svet. Večkrat sem bila v visokih oblakih in zopet v temni zemlji. Tam pa ni bilo ugodno, zato sem s tovariši zopet prišla na dan kot potoček. Lepo je bilo to. Skakljali smo prav veselo po ozki strugi, dokler se nam ni pridružilo toliko drugih kapljic, da je nastal potok in pozneje reka. Jaz sem plavala kar sredi reke. Nič ni oviralo našega teka in včasih smo težko delali, ker smo kamenje in cele skale dvignili in valili naprej. Hitreje in hitreje je šlo. Prispeli smo do velike skale ter padli čez njo v globočino. »Kako lep slap«, je rekel majhen deček svoji mami.

Za slapom ni šlo več tako naglo; reka je postajala širša in globlja. Mnogo tovarišev iz drugih rek se nam je pridružilo in tvorili smo nazadnje veletok. — Nosili smo jadrnice, parnike in druga vozila. Srečavali so se na našem hrbtu s svojimi težkimi tovari žita, lesa in še drugih reči.

Odslej je šlo še počasneje naprej, in potem so nas objeli tovariši v sinjem morju. Tu mi je ugajalo. Pod mano sem videla školjke, morske rastline in najrazličnejše vrste rib. Ribe so bile skoraj vse večje od onih, ki sem jih videla v veletoku in v reki. Nekatera bitja so imela obliko zvezd, druga so imela drobna krilca ter so se lahko dvignila nekoliko nad vodo. Doli na dnu morja pa je bilo mirno. Jaz se nekaj dni skoro nisem premaknila z mesta, dokler nisem zašla v topli morski tok, kateri me je nesel spet dalje.

samo onemu, ki zna
kmečariti in hmelj pro-
dati. Kupite zato knjigo HMEJARSTVO! Stane Din 50, vezana
Din 60. Dobi se v Čirilovi tiskarni v Mariboru.

Hmeljarstvo nese,

Tako sem prispela zopet na morsko površino. Prijel me je solnčni žarek in hajd z mano visoko gori proti nebu. — Tam nas je sprejel oblak, ki ga je kmalu gnal veter proti kopnemu. Nekateri izmed nas je veter spravil v severne in mrzle kraje in tam so padle kot snežinke na zemljo.

Jaz pa sem ostala v toplejših krajih, in sem neko noč padla s tovariši v majhen ribnik. Ljudje so rekli: »Dežuje!« V ribniku mi ni bilo ostanka. Toplega popoldneva me je zopet zgrabil solnčni žarek in spet sem bila na potu proti nebu. Ali solnce se je prej skrilo in padla sem na to vrtnico, kjer sem prebila vso noč.

Nežika je za par hipov pozabila na kapljico, ker je gledala proti solncu, ki se je bilo že nekoliko dvignilo izza gor. Ko pa se je zopet ozrla na rosno kapljico, je ni bilo več videti. Deklica je gledala, kam ji je bila izginila, a nikjer ni bilo rosne kapljice več. Ali morda ti veš, kam je šla?

Cenjenim dopisnikom!

Cenjene dopisnike ponovno opozarjamo, da zaključimo »Slovenskega Gospodarja« vsak torek ob 9. uri dopoldne. Na pozneje došla poročila, obvestila in dopise se ne moremo ozirati, ker se tiska list na rotacijski stroj. Gradivo za vsako številko naj bi bilo zbrano do pondeljka, ker le v tem slučaju lahko tudi vsako vest sigurno objavimo.

Prodaj posestvo blizu Rogaške Slatine, 26 oralov zemlje, z eno zidano in eno cimprano hišo, Naslov v upravi lista. 102

Poštena zakonska, 28 let stara, brez otrok, z dežele, vajena dela, želita primerne službe. Nastop 1. marca. Naslov v upravi lista. 99

Čevljarski cilindar Hohlstroj (linkarm) se pocieni proda. Sidar, Maribor, Pobreška c. 9. 101

Naznanim Vam, da zamenjam bučnice za olje brezplačno. Mernik Ivan, mlinar, Žice 24, p. Loče pri Poljčanah. 100

Januš Golec:

Krsta in mrtvaška naznanila.

V činu majorja je stopil leta 1914 v svetovno vojno. Bil je majhne, suhljate postave. Vsi smo kar strmeli, koliko je snedel ta možic. Ako je bila pri rokah, si je privoščil celo salamo in še trdil, da ni sit. Ker smo zmajevali z glavami pri pogledu na majorjeve porcije, nam je zaupal nekoč skrivnost z neprestano lakoto:

»Moj vedno prazni želodec je posledica prestale bolezni, ki jej pravimo »otrpenje tilnika«. To obolenje je razsajalo nekaj pred svetovno vojno po južnih krajih in posebno ob obali Jadranskega morja. Devet in devedeset odstotkov otrpenja tilnika je bilo smrtnih, le jaz sem se izvlekel iz bolniške poste-

lje v oni eni procent ozdravljenja. Nad osem mesecev sem ležal pri polni zavesti; a razen rahlega dihanja in komaj slišnih utripljajev srca ni bilo na meni nobenih znakov življenja.

Zdravniki v vojaški bolnici v Trstu so napravili davno križ nad menoj. Bil sem že tako na zadnjem koncu, da me ni obiskala več žena in ne otroci. Vse je komaj čakalo, da bi me odnesli iz bolniške sobe v mrtvašnico.

Nekega popoldne sem spoznal tik ob postelji glas svaka. Bil je kapitan trgovske ladje in se je odpravljaj pravkar na pot v Indijo. Govoril je skraja napol glasno polkovnemu zdravniku. Ta ga je podučil iz polnih prs, naj le govori s čisto navadnim glasom, ker sem itak že mesece v popolni nezavesti ter v zadnjih izdihljajih.

Ta moj svak je zaupal glasno zdravniku kot prijatelju, da je pripeljal v bolnico po naročilu moje soproge kovinasto krsto in že tiskana naznanila o moji smrti z naslovi. Vso pogrebniško ropotijo je pustil pri vratarju in je po-

skrbel, da bo vse pri rokah, ker on odpotuje. Krsta se mu zdi preozka in prekratka in radi tega me je prišel pogledat, da bi še lahko trugo zamenjal. Merilo je potegnil iz žepa in me premeril po dolgosti ter širini. Bil je mnenja, da bo že šlo, če me ne bo smrt preveč nategnila.

Naznanila so čisto v redu pripravljena in naj on zdravnik kot star in postrežljiv prijatelj s črnilom pripiše dan smrti ter pogreba in odda na pošto.

Svak je bil še mnenja, da bi me že nebesa odrešila, saj žena in deca so se že davno potolažila.

Zahvalil se je zdravniku za prevzem krste in mrtvaških naznanil in odšel, kakor se pač odide od mrliča.

Si lahko predstavljate, kako mi je bilo pri srcu, ker me je tiščala najožja žlahta še živega v grob!

Nobeno drugo zdravilo me ni otelo gotove smrti, kakor ravno ta razgovor med svakom in zdravnikom. Od tedaj se mi je začelo obračati na bolie. Ka-

Zahvala.

Dne 19. januarja t. l. je Previdnost božja poklicala na plačilo po kratki mučni bolezni, potolaženo s sv. zakramenti za umirajoče v 53. letu njene starosti preblago sestro oziroma teto

Marijo Jerovšek

posestnico v Spodnji Novivasi pri Slov. Bistrici.

Zemeljski ostanki preblage pokojnice so bili 21. januarja na pokopališču v Slov. Bistrici položeni k zadnjemu počitku.

Podpisani izrekamo tem potom svojo najtoplejšo zahvalo vsem znancem in prijateljem, ki so nam blagovolili izraziti povodom res nenadomestljive izgube svojo srčno sočutje in ki so na dan pogreba pokojnici posodili zadnjo pot. Posebno pa še izrekamo svojo globoko zahvalo preč. monsignoru Ivanu Vreže ki je vodil pogreb in ki je ob odprtem grobu govoril res lepe tolažilne besede, nadalje vsem preč. gg. duhovnikom, ki so prihiteli k sprevedu, komisarju mariborske oblasti g. dr. Leskovarju, mariborskemu županu g. dr. Juvanu in neštetim drugim gospodom, kojih prisotnost nam je bila v veliko tolažbo.

Prosimo vse, da se pokojnice radi in pogosto spominjajo v go-reči molitvi.

Spodnja Novavas pri Slov. Bistrici, dne 21. januarja 1929.

Dr. Anton Jerovšek,
brat.

Ivana Jerovšek,
sestra.

Marija Jerovšek,
svakinja.

Jožef in Ivan Jerovšek,
nečaka.

Rusko - turška vojska

in vsa njena grozota se zrcali v lepem romanu, ki obsega tri skupaj vezane knjige:

„SNUBITEV KNEZA ŠAMILA“.

Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 32 Din, vez. 42 Din.

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevezema vsakoršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo. 2 Na drobno in na debelo.

Kože divjačine

zajčje, lisičje, kunine, dihurjeve itd. kakor tudi vse vrste surovih kož kupujem po najvišjih cenah

Makso Tandler

Zagreb, Boškovičeva ulica 40.

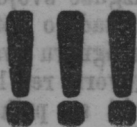
Brzjavi: Tauria Zagreb. Telefon 38-89.

VOZNI RED

železniških in avtomobilskih zvez Slovenije, veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena Din 2.—

Veliki ilustrovani **CENIK**
dobite zastoj! Zahtevajte ga od Skladišča **Meinel in Herold**
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. **LONGER** Maribor št. 108
Violine od Din 95.—, Ročne harmonike od Din 85.—, Tamburice od Din 98.—, Gramofoni od 345.— dalje. 1286

Maša oznanila

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor.

Bukova drva

suhe, vsake vrste trdi les kakor tudi bukove in hrastove prage (švelerje) kupi Rudolf Deragan, Laško. 65

Železna peč na en cilinder se proda. Vpraša se v gostilni M. Novak v Savcih. 80

Rum si sami naredite poceni, če kupite »Rumov cvet« v drogeriji Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 1514

Kravar (Kuhmeier) s tremi močnimi delavci se išče za skorajšnji vstop. Ozira se le na res zmožne osebe, proti dobri plači. Twickel-novo oskrbništvu Maribor, Krčevina. 92

Dva viničarja se takoj sprejmeta, z dobrim izpričevalom. Dobro plačilo in oskrba. Franc Pišek, gostilna Breg, Majšperg. 79

Tri viničarje s 4 delavskimi močmi sprejme Franjo Surtman, Gornji Gabernik 26, pošta Podplat. 69

Pridnega učenca poštenih staršev, ki ima veselje do slikarske in plesarske obrti, sprejme Mihael Dobravc, Celje, Glavni trg 15. 90

Vajenec, priden in pošten, se sprejme: Parna pekarna, Sv. Ilj v Slov. gor. 94

Učenca poštenih staršev sprejme pekarna Al. Pečnik, Selnica ob Dravi, z vso oskrbo. 96

Čevljarskega učenca sprejmem. Franc Kokol, Laško. 89

Dobro službo dobi hlapec, vaje konj in vseh kmetijskih del. Pod šifro »Dober hlapec«. 88

Prodaj posestvo v Rošpohu št. 20, Spod. Sv. Kungota. J. Slugič, pošta Pesnica. 95

Harmonike hromatične, dobre, za prodaj: Fr. Fojtl, Brezje, p. Maribor. 93

Samostojen oskrbnik želi službe, absolviral je vinorejsko šolo, je 48 let star, ima 21 let prakse v vsem gospodarstvu. Specijalist v vinoin sadjereji in kletarstvu. Vpraša se pod »Trezen in samostojen« na upravo lista. 91

Kupim črešnjave deske, lepe in suhe. Ponudba na naslov: Konrad Železinger, mizarstvo v Mariboru, Tržaška cesta 63. 97

Kupim pristni čebelarški vosek. Naslov: Kosi A., Frankopanova ulica 49, Maribor. 98

Za rejo slabotne in zaostale živine ter za okrepanje breje in mlade živine, je potrebno uspešno **TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO** ki se dobi pri: **M. TEŽAK, Zagreb, Gunduličeva 13.** 55

Nabirajte naročnikov za naš mladinski list „Naš dom“!

zati sem začel znake, da bo ona kovinasta krsta še dolgo čakala na moje ostanke pri vratarju.

Po par mesecih sem na začudenje vseh popolnoma ozdravel in zapustil bolnico. Žene nisem pogledal več in ne otrok. Nabavil sem si novo uniformo in čakal v njej na prihod ladje, s katero se je vračal iz Indije svak. Pomorščak pogumnega srca je bil moj sorodnik, pa — da ste ga videli, kako je prebledel in se stresel, ko je zagledal pred seboj prikazen moje — osebe. Ko sem ga prijel za roko, jo je izmaknil, kakor da bi se bil dotaknil kače. Brez ovinkov sem mu zabil v uho, da mi je pripomogel na zopetno življensko pot samo on s predčasno kupljeno krsto in mrtvaškimi naznanili! Še tedaj, ko sem krenil na odhod, se ni zganil, ni spregovoril, ker me je imel za iz groba vstalega mrliča. Od tedaj do danes tudi vsaka nisem več videl.

Fantje, zdrav sem, le vedno lačen. Vem pa iz lastne prebridke izkušnje, v koliko nadlego je človek celo najožjim

sorodnikom, ako je obupno in dolgotrajno bolan!»

Omenjeni major je dosegel pri našem polku čin polkovnika in je umrl kot vpokojenec lansko leto v Gradcu. Ni mu upihnilo luč življenja otrpnenje tilnika, ampak posledice medvojnih muk in težav.

Ko me je obiskal po prevratu v Mariboru, mi je pošepnil:

»Sedaj sem si kupil sam kovinasto krsto za lastno truplo in imam pripravljena že tudi mrtvaška naznanila!«

Sveče

cerkvene voščene Ia, IIa, IIIa, bele cerkvene, okrašene ali rdeče, zvitke vseh vrst, kadilo — kupite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Izšla je zgodovinska povest

Črni križ pri hrastovcu

dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Knjiga stane Din 18.—, vezana Din 28.—

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novoizgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Vsakdo najde nekaj!

Koliko bi muke, časa in jeze prihranili, kadar bi znali, kako malo denarja je potrebno, da si nabavite dosti tega, kar Vam vsaki dan nešteto krat donša koristi in veselje. Vsaki dan nastanejo

Novi čudežni izumi

vsakovrstnih predmetov za dnevno uporabo. Treba, da samo enkrat prelistate veliki ilustrirani sijajni cenik svetovne otpremne tvrdke

H. Suttner, Ljubljana
štev. 992

Čudili se boste, koliko je stvari, katere potrebujete tudi Vi, pa jih še ne poznate. Povrh tega Vam nudi ta cenik velikansko izbiro oblačilnih, hišnih ter oaletnih predmetov, kakor tudi potrebščin za vsako priliko.

Cenik dobite brezplačno

ako še danes pošljete Vaš točni naslov na tvrdko H. Suttner.

Dekleta, ženske in moški

zenijo dobri učinek, že 32 let preizkušenih proizvodov: Fellerjeva Elsa-pomada za obraz ter zaščito kože, za negovanje obraza, vrata in rok, proti solničnim pegam, sojedcem itd., nadalje Fellerjeva Elsa-pomada za rast las, za kožo glave, proti prhljaju, izpadanju las itd. — 2 lončka ene ali po en lonček od obeh pomad franco po pošti pri vnaprej poslanih 40 Din pri lekarnarju FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž 341. Hrvatska. Ako se pošlje 48 Din vnaprej, se priloži še eno Fellerjevo milo zdravja in lepote »ELSA«.

Ženine in neveste!

Ceneje in boljše kot povsod kupite blago za poročne obleke pri tvrdki **Franc Kolerič, Apače.** 1555

Hrastov les okrogel

v gozdu stoječ, tudi ob slabi poti, posamezna debela drevesa ali celi hrastov gozd kupi kjerkoli proti takojšnjemu plačilu: Josip Novak, Slov. Bistrica. 71

soloprostro deklico, najrajši siroto, ubogljivo in čedno, išče za lastno vzeti dobra družina brez otrok. Murmayer, Maribor, Frankopanova ulica 49. 84

Jaz imam veliko izbiro.

Jaz prinašam od modnega blaga najnovejše in najlepše.

Jaz kupujem samo dobro blago na veliko, zato je poceni.

Jaz kupujem naravnost od tovarne.

Jaz imam stalne cene.

Jaz rabim denar.

Jaz prodajam poceni!

Franc Kolerič, trgovina, Apače.

Svinjske kože kupi po najvišji dnevni ceni Hugo Stark, Maribor, Koroška cesta 6. 57

OKRAS za mrivaške rakve in tančice nudi najugodnejše **Drago Rosina**

Maribor, Vetrinjska ulica 26

Zaloga galanterije, drobnarije, pletenin, papirja, mila, vrvarskih izdelkov i. t. d. 67

KUPIM KOSTI

ščetine, staro železo in vse deželne pridelke.

Najceneje kupite: 48

manufakturno, špecerijsko blago, vsakovrstno železnino, pluge, »Alie« i. t. d. pri tvrdki

Karol Sima, Poljčane

Katar v spolovilih.

„...„BISSULIN“ me pri nadaljnih več kot 1000 živalih ni pustil na cedilu“.

Zivinozdravnik D. Deutsche Tierärz. Woch. 1911, Nr. 11.

„BISSULIN“ je v prvi vrsti pripraven varovati živino pred nalezljivim katarjem v spolovilih.

Zivinozdravnik Dr. D. Münch. T. Woch. 1928 Nr. 4

„BISSULIN“ se dobi le na odredbo živinozdravnika H. TROMMSDORFF, CHEM. FABRIK, AACHEN

(Brošura) Knjižica s sliko bolezni brezplačno pri zalogi: „LYKOS“ MR. K. VOUK, ZAGREB, JURJEVSKA UL. 8

463

Pohištvo — Preproge

posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina i. t. d., najboljša in najcenejša pri **KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka ul. 20**
Brezplačni ceniki. 1410 Brezplačni ceniki.

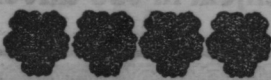
Bučnice in solnčnice

neluščene in luščene, zamenjuje in kupuje vedno najugodnejše. — Prvovrstno bučno olje. Trgovina Fr. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 88

Kože divjačine

zimske (decembra do marca), veverice, bele podlasice in druge kupuje po najvišjih cenah: J. Ratej, trgovec, Slov. Bistrica. 1465

Oglašujte

Neveste in ženini

85

Kupite si Vaše obleke, perilo i. t. d. le v veletrgovini

Anton Macun v Mariboru

10 Gosposka ulica 10

kjer najdete največjo izbiro pri najnižjih cenah.

Les

vsake vrste, smreko, jelko, borove, tudi hrast, bukev, oreh, lipo itd., okrogel, rezan in tesan, tudi stoječ v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah kupuje lesna industrija **DR. GORJANC & CIE, KRANJ IN VURMAT (Dravska dolina)**. — Plača se vedno takoj. 83

Denar naložite najboljša in najvarnejša pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. d. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja. 1

Najvarnejša in najboljša naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 70.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poročstvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Posojilnica je kot kmetijska zadruga prosta rentnega davka.